No. 281 — 1929

...pyytää
...ämään
...LÉ'S
Maitoa
NESTLÉ'S
EVAPORATED
MILK

...aidon tuottajat — va-
...eroista — älkää hyväk-

...NA
...s. kulmassa

...ilmoituksia

...AA
...e Dry Ginger Ale, ja
...LING WORKS
...lef 646 J.—K. A. Merikalli...

Timminsin
...malainen Poika-
talo
...ruokaa aterioittain ja pi...
... Järjestyneet voivat ...
...iittyä.
Box 520
...St. Timmins, Ont.

...ilmoituksia
...KERY
...yleisön käytettäväksi.
...Y,
... Kirkland Lake, Ont.

SAUNA
...kello 1 päivällä kello
...ja kello 6 sunnuntaiaamuun.
...Ont.

...LLOHAALI
ja
PARTURI
...SIN SAUNAN yläkerr...
...pyörii, tukka lyhenee ...
...ARO KIVINEN,
..., Kirkland Lake, Ont.

Readers of the
Vapaus
...e only those concer...
...tise in the Vapaus ...
...their ... and also
... In this way we support...
...concern and allow ...
...the advertisers for ...
...orth.
...e built our organiza...
...operation by which ...
...efforts ... develop ...
...eason, let us not ...
...advertisers.

"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

No. 282 — 1929 | Federated Pressin jäsen | Perjantaina, marrask. 29 p:nä — Fri., Nov. 29 | Member The Federated Press | XIII Vuosik. — Vol. XIII

Manchuria alistunut Neuvostoliiton vaatimuksiin

Työttömiä taas karkoitetaan Englantiin

HALLITUS EI VOI TARJOTA MITÄÄN TYÖTTÖMILLE

Karkoittaa sensijaan 50 maasta

POLIISI AHDISTAA TYÖTTÖMIÄ

TORONTO, marrask. 27. — Hallituksen antaman määräyksen mukaan tullaan karkoittamaan ainakin viisikymmentä englantilaista työtöntä siirtolaista lähi tulevaisuudessa. Kysyttäessä miehiltä karkoitukseen suhtautumista, oli suurin osa heistä halukas lähtemään pois maasta. Poliiseja on käsketty "rauhottamaan" hallituksen siirtolaiskodissa olevia miehiä heidän käytöksensä johdosta. Miehet ovat siirtolaiskodissa rikkoneet sähkölamppuja, hävittäneet lusikoita ja tehneet muuta vahinkoa, jonka johdosta heiltä on kielletty ruokapiletit ja yökortteeri. Miesten tarkoituksena on tietenkin ollut kiinnittää huomiota asemaansa.

Eilen he taas lähtivät marssimaan parlamenttitalolle, vaan poliisit ottivat kiinni muutamia heistä ja veivät poliisiasemalle tutkintoa varten. Ehkäpä miehillä oli tarkoituskin saada edes sillä tavalla yökortteeri kun ei hallituksen suojissa ole tilaa.

Lontoon varustelu-konferenssi

Tulee muka edistämään varustelujen vähentämistä

LONTOO, marrask. 28. — MacDonald myöntää, että tulevassa viiden valtion laivastokonferenssissa tulee olemaan paljon vaikeuksia, mutta hänen mielestään nämä kaikki ovat helposti voitettavissa ja että tämä saavutus sitten olisi kiihoittimena työskentelyyn sotavarustelujen vähentämiseksi ympäri maailman.

Parlamentin "tee kekkerissä", jossa on ollut saapuvilla erinäisten englantilaisten rauhanyhdistysten edustajia mr. ja mrs. Kellogg Yhdysvalloista, y.m. huomattavia korkea-arvoisia vieraita, on MacDonald kaunissanaisesti kuvannut niitä keinoja, jotka ovat tepsiviä kaikkien konferenssissa esiintyvien vaikeuksien poistamisessa. Ja jos ei yhdet keinot tepsi, niin hänellä kuuluu olevan uusia tarjolla, vaikka kuinka paljon.

MacDonald luulee, että ihmiset ovat kyllin yksinkertaisia uskoakseen hänen pötypuheisiinsa.

Mies ruhjoutunut ja palanut kuoliaaksi

Työläinen kamalan tapaturman uhriksi

HAMILTON, marrask. 27. — Steel Company of Canadan tehtaalla täällä paloi kuoliaaksi tänään vaihdemies Claude Kennedy. Junan kuljettaessa kuumennettuja teräsharkkoja toiselle prässäysosastolle. Seisoi Kennedy työssään vaihteessa, jolloin alkoi vierymään kuumia teräs harkkoja hänen päälleen murskaten ja polttaen hänet aivan tuntemattomaksi käppyräksi.

Brasilia lupautuu vastaanottamaan mennoniitteja

BERLIN, marrask. 26. — Brazilian hallitus on lupautunut sijoittamaan suuren osan mennoniittejä Etelä-Braziliassa oleviin saksalaisiin siirtoloihin. Osa mennoniitteja on jo Saksassa, toiset odottavat Canadaan pääsyä, joka heiltä on kuitenkin toistaiseksi evätty.

ALAIKAISIA TYTTÖJÄ PAKOTETAAN AVIOLIITTOON

Lontoo, marrask. 27. — Bombaysta, Indiasta, tiedotetaan, että sadottain alaikäisiä tyttöjä pakoitetaan avioliittoon joissakin osissa Intiaa, vastapaitoksi ensi vuoden huhtikuussa voimaan astuvalle laille, joka tulee kieltämään lapsi-avioliitot. 5—12 vuoden ikäiset sulhaset ja morsiamet ovat tavallisia näkyjä. Onpa järjestetty avioliittoja aivan pikkulasten kesken.

Taas hyvin onnistunut pankkirosvous Pittsburghissa

3 rosvoa asettaneet 22 henkilöä seinää vasten

PITTSBURGH, Pa. marrask. 28. — Kolme rosvoa pakoittivat revolverien kanssa 15 pankin työläistä ja 7 muuta pankissa ollutta henkilöä seinää vasten ja ottivat noin $2,000 rahassa ja maksuosoituksina Donahoen haarapankista, Brightoniin menevät tien varrella. Neljäs mies odotti ulkona autossa, jolla miehet sitten pakenivat.

Rosvojen ristiriitaiset määräykset asettivat maksuluukulla olevan tytön tukalaan asemaan. Yksi rosvoista astui häkkiin ja määräsi hiljaisella äänellä tytön aukaisemaan kassakaapin. Tytön liikahtaessa toinen rosvoista, joka ei ollut kuullut toverinsa antamaa määräystä, uhkasi ampua tytön, jos tämä liikahtaakaan. Häkissä oleva miestyöläinen pelasti tilanteen potkaisemalla jalallaan kassakaapin oven auki, samalla pitäen edelleen käsiään ilmassa.

Kolmas lumimyrskyn uhri kuollut sairaalassa

WINNIPEG, marrask. 28. — Kolmas henkilö siitä kalastusjoukkueesta, joka hukkui lumimyrskyyn Winnipeg järvellä ja joista kaksi on jo ennenmmin kuollut, kuoli tänä iltana myöhään täällä sairaalassa. Hänen nimensä oli Jacob Schlidt, joka löysi tien rannikolle, taisteltuaan myrskyssä useita tunteja sen jälkeen, kun kaksi hänen tovereistaan, Fred Obach ja Mannie Magnusson paleltuivat kuoliaaksi.

Hamiltonissa sattunut onnettomuus

HAMILTON, marrask. 26. — John Walker, 24-vuotias täältä, oli mennyt National Steel Car Co:n varastopihaan kysymään työtä itselleen. Siellä käveltyään astui hän raskaasti lastatun nostokurjen alle juuri kun kuormaa kannattava ketju sattui vahingossa katkeamaan ja koko kuorma, viisi tonnia, putosi hänen päälleen ruhjoen hänet kuoliaaksi heti paikalla. Hän ruhjoutui niin pahoin, että ainoastaan valokuvan avulla voittiin hänet tuntea.

Hänen vaimonsa sai tiedon onnettomuudesa kun kuuli naapureitten mainitsevan hänen nimensä keskustellessaan onnettomuudesta. Työläisillä näyttää olevan kiertämätön kuoleman vaara nykyään, olivatpa he työssä tahi työn etsinnässä.

Työläisillekin vähän korvausta

MONTREAL, marrask. 27. — Tuomari Martineau antoi lausuntonsa eilen, että Louis Bailen'in omistaman autokorjausliikkeen nostohissin puutteellinen mekanismi on ollut täydellisesti syynä George St. Jean jalan loukkaantumiseen, ja tuomitsi työläiselle $6,450.00. Alkuperäinen vahingonkorvaus on arvioitu $7,000, vakuutusmaksuna on saatu $550. Summasta on $1,000 heti suoritettava sairaalakustannuksiin.

Tapaturma sattui St. Jeanin ollessa kuljettamassa hissiä, jolla nostettiin yhdeltä lattialta toiselle autoja. Kuljettaessaan hissiä hänen jalkansa tarttui hissin ja rakennuksen lattian väliin ja vioittui pahasti.

Oikeudessa nostettiin $10,000:in vahingonkorvausvaatimus. Työnantaja puolestaan selosti onnettomuuden johtuneen työläisen huolimattomuuden vuoksi. Mutta tälläkertaa oikeus kuitenkin havaitsi, että hissin koneisto oli viallinen. Siitä huolimatta ei työläiselle myönnetty koko sitä korvaussummaa, minkä hän oli vaatinut.

VAIMONSA AMPUJAA ETSITÄÄN

Mies paennut metsiin — vaimon tila arveluttava

Perth, Ont., marrask. 27. — Farmari James Tysickia syytetään ampuneen vaimoaan eilen illalla ja senjälkeen paenneen metsiin. Häntä etsivät maakuntapoliisit ja kaupunkilaisista muodostettu etsijäjoukkue koko pohjoisosasta Frontenacin maakuntaa.

Mrs Tysick on täällä sairaalassa kärsien luodin tuottamasta vammasta hartiassaan. Hänen tilansa on arveluttava. Isälle oli tullut riita tyttärensä kanssa ja aikoen ampua tätä osuikin luoti vaimoon. Mies oli ennättänyt paeta, ennenkuin poliisit saapuivat.

Mukdenin hallitus taipunut Litvinovin ehtoihin Nankingin hallituksesta riippumatta

Itä-Kiinan rautatien hallinto palautetaan entiselle kannalle — Manchuriassa vangitut venäläiset vapautetaan

Neuvostoliiton ja puna-armeijan tarmokas esiintyminen tuottivat voiton

MOSKOVA, marrask. 28. — Mukdenin, s.o. Manchurian hallituksen ilmoitetaan eilen illalla tiedottaneen alistuvansa Neuvostohallituksen vaatimukseen status quo-tilanteen palauttamisesta Itä-Kiinan rautatielle Manchuriassa, mikä Neuvostoliiton puolelta asetettiin ehdoksi neuvottelujen aloittamiselle.

Virkaatekevä ulkoasiain kansankomisaari Maksim Litvinov eilen illalla lähetti Manchurian maakuntahallitukselle sähkösanoman, jossa esitti H. Emshanovin uudelleen asettamista rautatien johtajaksi ja M. Estmontin nimittämistä sen apulaisjohtajaksi.

Samalla hän nimitti M. Simanovskin, joka on ulkoasiain viraston edustaja rajaseudulla Khabarovskissa, Neuvostohallituksen viralliseksi edustajaksi Mukdenin hallituksen kanssa käytäviin lisäneuvotteluihin.

Neuvostoliiton sanelemat ehdot

Kuvernööri Chang Hsueh-Liangin kerrotaan esittäneen entisen, eli status quo-tilanteen palauttamista ja Litvinov oli tähän vastannut:

"Olen vastaanottanut sähkösanomanne marrask. 26 päivältä, jossa ilmoitetaan, että täydellisesti hyväksytte ne ennakkoehdot, jotka on tiedotettu Harbinissa olevan diplomaattisen komisaarin, Tsai Yushenin kautta.

"Nämä ehdot olivat: ensiksi kiinalaisten virallinen myöntyminen siihen, että se tilanne, mikä vallitsi Itä-Kiinan rautatiellä Pekin-Mukdenin v. 1924 sopimuksen perusteella ennen nykyistä selkkausta, palautetaan voimaan; toiseksi, että viipymättä asetetaan takaisin toimiinsa Neuvostohallituksen, Pekin-Mukdenin sopimuksen mukaisesti esittämät rautatien johtaja ja apulaisjohtaja; kolmanneksi, että viipymättä vapautetaan kaikki Neuvostokansalaiset, jotka on vangittu tämän selkkauksen yhteydessä.

Porvari antanut edullisen kuvan Neuvostoliitosta

Yhdysvaltalainen kustantaja uskoo kommunistien onnistuvan rakennustyössään Neuvostoliitossa

PARIISI. marrask. 27. — Yhdysvaltalainen kustantaja Roy W. Howard, joka on puheenjohtaja Scripps-Howard sanomalehtiliikkeessä, on palaamassa kotiaan, vierailtuaan Filippiineillä, Kiinassa, Venäjällä ja Saksassa. Näkemistään Venäjällä hän selittää tulleensa varmuuteen, että kommunistien suunnittelemat laajat taloudelliset rakennustyöt voidaan onnistuneesti viedä päämäärään. Hän ei näe tsarismin palaamiseen olevan mitään mahdollisuuksia.

Neuvostoliiton nykyisten johtajien toimintatarmoa ja itsekieltäytymistä hän ihailee. Myöskin hän kertoo Neuvostoliitossa vallitsevan yleisen innostuksen uudistuksien eteenpäin viemiseksi.

Mutta rinnan tämän ihailunsa kanssa lausuu hän hälyyttävän varotuksensa kapitalistisille maille, etteivät vähentäisi sotavarustelujaan, ennenkun on saatu varmuus, ettei Venäjä levitä kommunistista propagandaansa muihin maihin.

Neljä kuollut ylikäytävä-onnettomuudessa

CANTON, N. Y., marrask. 27. — Neljä nuorta miestä, luultavasti St. Lawrencen yliopistosta, ajoivat yhteen New York Centralin junan kanssa Gouverneur kadun ylikäytävällä täällä tänään, kuollen heti paikalla. He olivat matkalla kotiin kiitospäivän huvimatkalta.

Kamala räjähdys Hamiltonissa

Yksi kuollut, kolme loukkautunut räjähdyksessä

HAMILTON, Ont., marrask. 27. — Rautatien työssä työskentelevät Georg Slacanin, John Basir ja Peter Boric olivat poranneet useita reikiä, ampuakseen maan löysäksi ja sillä tavalla jouduttaakseen höyrylapion työtä. Heiltä oli jäänyt yksi reikä laukeamatta. Joko tietäen, tahi tietämättään laukeamattomasta panoksesta, he alkoivat kaivamaan seurauksella, että höyrylapion kauha sattui dynamiittiin, räjähtäen tuhoisalla seurauksella.

Georg Slacan kuoli heti, Paul O'Neil, John Basic ja Peter Boric loukkautuivat. Töitä teettää Dominion Construction Co.

UUDET MENETELMÄT TULEVAT LISÄÄMÄÄN KUMITUOTANTOA

Batavia, Java, marrask. 28. — Jules Bosch, hollantilais-syntyinen kumipuiden kasvattaja Javassa selostaa tehneensä 12-vuotisen kokeilun jälkeen huomattavan kumipuiden kehittämismenetelmän, joka tulee suuresti lisäämään kumituotantoa ja alentamaan kustannuksia.

Hänen keksintöönsä sisältyy uudenaikainen, kumipuiden kasvatuksessa käytettävä poraveitsi, joka ei vahingoita puita, vaan jonka käyttö edistää puiden terveyttä. Uudet kokeilupuut ovat osoittaneet 100-prosenttista tuotannon kohoamista.

Miljoonakaupungin kassa on tyhjä

Syynä kaupungin pomojen rötökset, joiden seuraukset koetetaan lykätä työläisten niskoille

CHICAGO, Ill. marrask. 28. — Chicagon kaupungin, Cook piirikunan ja Chicagon kouluiautakunan edustajat olivat yhteisessä neuvottelussa tänään keskustellen vaikuttavista toimenpiteistä, joilla voisivat täyttää heitä kaikkia yhteisesti koskevan kassan tyhjyyttä. Yhtenä "auttavana toimenpiteenä" valtuuskunta häikäilemättömästi ehdotti kaikkien työläisten palkkojen alentamista aina 20 prosenttiin asti.

Tuomareita, sekä muita virkailijoita kehoitettiin suostumaan 20 prosentin alennukseen. Mutta työläisiltä, muutamaa poikkeusta lukuunottamatta suorastaan alennetaan palkat uuden vuoden alussa. Valtuusmiehet ilmoittivat "armollisesti suostuvansa" ottamaan vastaan entisen $7,500 asemasta $6,000, jos kaikki toiset herrat tekevät samoin. Herroilla virkailijoilla on oikeus itse määritellä palkanalennuksensa, mutta työläiset pakoitetaan suostumaan, tai työstä pois.

Kyynillisintä asiassa on se, että Chicagon kunnallisten asiain rappiotila suorastaan johtuu virkailijain törkeistä väärinkäytöksistä ja muista rötöksistä, joiden seuraukset palkkojen alennuksen muodossa koetetaan asettaa työläisten kannettavaksi.

Thomasin lääke englantilaiselle kapitalismille

Hallitus avustaa vain niitä teollisuuskapteeneja, jotka riistävät työläisiä uudenaikaisilla menetelmillä

LONTOO, marrask. 28. — "Työväen"hallituksen jäsen J. H. Thomas esiintyy parantavan lääkkeen antajana maansa teollisuuden harjoittajille. Hän tuntee Englannin teollisuuden vanhanaikaistumisen, ja kykenemättömyyden kilpailla toisten teollisuusmaiden kanssa, joiden teollisuudet ovat järjestetty nykyisen korkean teknillikan mukaisesti. Niinpä hän sitten suoranaisesti uhkaakin, että kukaan teollisuuden harjoittaja, joka ei ole järjestänyt tuotantoaan, nykyisten tieteellisten menetelmien mukaan, ei tule saamaan hallituksen avustusta..

Mitä tämä teollisuuksien nykyaikaistuttaminen merkitsee Britannian työläisille, kapitalistisen järjestelmän vallitessa? Se merkitsee heidän työvoimansa entistä tehokkaampaa riistämistä, työttömyyden ja kurjuuden lisääntymistä.

Pelkoa tulivuoren uudelleen purkautumisesta

Väestö poistuu vaaralliselta alueelta

GUATEMALA CITY, marrask. 28. — Pelko, että Santa Maria saattaa uudelleen levittää kuolemaa ja hävitystä, pakoittaa tulivuoren ympäristöllä asuvia maanviljelijöitä jättämään maatilansa, joille he vielä kerran palasivat viimeisen purkauksen jälkeen.

Eilen iltapäivällä tulivuori uudelleen osoitti toimintaa, purkaen ulos isoja savupilviä ja peittäen ympäröivän alueen tuhkalla.

Maanjäristys ja maanalainen kohina pelästytti asukkaita.

Kiinan lakkolaiset rautakoron alla

THINTAO, Kiina, marrask. 28. — Japanilaisten omistamilla kutomatehtailla vallinnut verinen lakkotilanne on päättynyt. Lakko on porvarillisten tietojen mukaan tukahutettu kiinalaisten sotilaiden avulla ja siten saatu tehtaat osittaiseen käyntiin.

Japanin konsuli on protesteerannut Nankingin hallitukselle paikallisen postikonttorin vastahangottelun johdosta paikallista japanilaista sanomalehteä kohtaan yllämainittujen lakkomellakoiden aikana.

PALJON SOKERIA TUHOUTUNUT

Torrington, Wyo, marrask. 26. — Holly Sugar komppanian varastohuone, sisältäen 200,000 säkkiä sokeria syttyi tänään palamaan, tuhoutuen sekä varasto että huone kokonaan. Sokerin arvon sanotaan olevan $1,200,000. Koko omaisuus oli vakuutettu $1,500,000:sta.

UUDENAIKAISTA ROSVOUTTA

Kansas City, marrask. 27 — Kaksi miestä, toinen naamioitu, varastivat Breaoual-Hilliard yhtiön lentokoneen Kansas Cityn ilmailuasemalta ja lensivät tiehensä. Tultuaan asemalle ennen päivän koittoa, miehet sitoivat paikalla olleen vartijan Louis Coghillin, ja pistivät "kapulan suuhun", jonka jälkeen pyörittivät lentokoneen ulos ja lensivät pimeyteen.

Suurenmoinen uudistus autoteollisuuden alalla

Ruotsalainen insinööri keksinyt uudenaikaisen vaihdelaitteen autoihin

Fredrick Ljungström, ruotsalainen insinööri on keksinyt uden automaattisesti toimivan transmissionin, joka poistaa autosta kaikki nopeusvaihteet ja yhdistää jalan polkimeen jarrut, kytkimen ja kaasun syöttäjän. Keksijä ei ainoastaan luonut uutta suunnitelmaa, vaan on myöskin tehnyt sen käyttökuntoiseksi.

Käyttäessä autoa, jossa on uusi laite, tarvitsee vain yksinkertaisesti painaa polinta noin tuuman verran niin tämä liike iroittaa jarrut, jotka ovat automaattisesti yhdistyneet kun jalka on nostettu pois polkimelta. Sen jälkeen on helppo tehtävä antaa autolle kaasua, ja spontan transmissiooni, joksi laitetta nimitetään, pitää huolen lopusta. Siinä ei siis ole mitään tavallista nopeusvaihdetta, eikä sitä äänekästä melua, minkä aiheuttaa nopeus ensimäisessä vaihteessa ajettaessa. Automaattinen transmissiooni antaa voiman auton liikkumisen mukaan.

Jarrujen yhteys kaasun syöttäjän kanssa antaa saman tuloksen, kuin niin kutsuttu "dead man's handle" katuvaunuissa. Sen sijaan, että painaisi jalalla jarruttajan päällä ne yhdistääkseen ja vieterien ne vasta eroittaakseen, Ljungström on tehnyt tämän liikkeen päinvastaiseksi. Jos ottaa kokonaan jalkansa pois siitä ainoalta polkimelta, kone tukehtuu ja jarrut tulevat päälle täydellä voimalla. Jarru- ja käyttö yksinkertaisesti riippuu siitä, kuinka paljon antaa polkimen nousta ylös. Jarrut täten eivät ainoastaan ole puoli-automaattiset, vaan Ljungströmin väitteen mukaan paljon käytännöllisemmät, kuin nykyään käytännössä olevat neljän pyörän jarrut.

Uusi transmissioonilaite ei tule olemaan yhtään kalliimpi tuotannolliselta pohjalta, kuin tavallinen kytkin ja jarru yhdistelmäkään, mutta vaati tekijältään korkeampaa teknillistä oppia ja tuntemusta.

Kolme kuollut huolimattomassa autonajossa

BUFFALO, N. Y. marrask. 27. — Charles Sehrerin ajaessa kuorma-autoa, joka oli lastattu kahdella 60 jalkaa pitkällä telefoonipylväällä, ajoi hänen takanaan matkustaja auto sillä seurauksella että pylväitten päät tunkeutuivat auton sisään murskaten kolme henkilöä kuoliaaksi. Sehrer seisautti kuormavaununsa tarkoituksella korjata takana olevaa punasta lyhtyä. Sillä välin hänen toverinsa L Benedict seisoi kuorman takapuolella varoittaen takaa tulevia, vaan varoituksesta huolimatta ajoi Rob. Bainbridge East Amherstista edellä mainitulla seurauksella.

Autossa olleista Edv. McLeod 60-vuotias, hänen miniänsä Mrs. McLeod, 5-vuotiaan tyttärensä kanssa kuolivat heti paikalla, vaan toiset Mrs. McLeodin kaksi tytärtä sekä ajaja Rob. Bainbridge, istuen vasemmalla puolella, säästyivät loukkaantumatta.

KOIRAN AVULIAISUUTTA

Boston, marrask. 26. — Likellä Belmonttia oli metsästyskoira käynyt etujalastaan kiinni rautoihin, juoksennellessaan ympäristön metsikössä, kärsien rautojen tuottamaa tuskaa kahdeksan päivää.

Löydettyä ja vapautettua koira tukalasta asemastaan, on huomattu, että toinen Airedale-rotuinen koira on hoitanut raudoissa olevaa koiraa koko ajan kantamalla ruuan jätteitä lähellä olevien asuntojen roska-astioista ja kaatopaikoilta.

ITALIALAINEN TUOMITTU HIRTETTÄVÄKSI MONTREALISSA

Montreal, marrask. 27. — Nuori italialainen, Salvadore Laradello, tuomittiin tänään hirtettäväksi Montrealin linnassa perjantaina helmik. 28 pnä 1930, täsmälleen seitsemän kuukautta sen jälkeen kun hänen todistettiin murhanneen lapsuuden ystävänsä Vincenzo Dantonin. Lautakunta käsitteli syytöstä ainoastaan 5 minuuttia, joka oli harvinainen tapaus kuninkaan oikeudessa, jossa lautakunta käsittelee syytöstä vähintäin tunnin ajan.

Kun päätös kuolemantuomiosta käännettiin Laradolle, vakuutti hän vielä syyttömyyttään ja tuomion kaameuden lopullisesti käsitettyään hän purskahti itkuun.

Superiorin jäsenistö protesteeraa

HYÖKKÄYKSET KESKUSOSUUSKUNTAA VASTAAN TUOMITAAN

"Työmiestä" ankarasti arvosteltu

VAADITAAN LEHTIYHTIÖN YLIMÄÄRÄISEN KOKOUKSEN PITÄMISTÄ

(Sähkösanoma Vapaudelle)

SUPERIOR, Wis., marrask. 28. — Superiorin suomalaisen osaston kokous jossa oli läsnä yli 150 jäsentä keskiviikko-iltana yksimielisesti päätti protesteerata Keskusosuuskuntaa vastaan kohdistetun "Työmiehen" johtokunnan lausunnon valheiden ja jatkuvien hyökkäyksien johdosta valitsemalla komitean laatimaan lausuntoa, lähetettäväksi kaikille suomalaisille osastoille, jossa selostetaan todellinen tilanne ja vaaditaan "Työmiehen" osakkeenomistajain kokouksen koollekutsumista, pysäyttämään sitä tuhoisaa menettelyä, jota "Työmies" nykyään seuraa.

Ylläoleva sähkösanoma osoittaa, että samansuuntainen kriisi on syntymässä Yhdysvalloissa, kuin täälläkin, johtuen se samantapaisesta väärästä joukkoliikkeisiin suhtautumisesta, kuin mikä aiheutti selkkauksen Canadan suomalaisen järjestön ja puoluejohdon välillä. Tältä kannalta voidaan hyvin ymmärtää, mitkä vaikuttimet ovat saattaneet Yhdysvaltain kommunistipuolueen suomenkielisen lehdistön antautumaan canadalaisen puoluejohdon edesottamisien välikappaleeksi. On merkillepantava, että ylläoleva kokous on pidetty itse "Työmiehen" kotikaupungissa, Superiorissa.

Huomattava putous viljarenkaan liikevaihdossa

Liikevaihto $35,000,000 vähemmän, kuin viime vuonna

WINNIPEG, marrask. 28. — Canadalaisen vehnäyhtiön vuotuisen raportin mukaan, joka tuli ulos eilen illalla on yhtiö vuoden aikana, joka päättyi viime heinäk. 31 päivään, käsitellyt 253,102,000 bushelia vehnää, jonka kokonaishinta on ollut $288,097,000. Tämä on kokonaista $35,000,000 vähemmän, kuin edellisenä vuotena, johtuen liian suurista yhtiön vehnävarastoista, mitä sillä oli heinäk. 31 päivänä.

Viljaa on lähetetty kaikkiaan 19 maahan, Englantiin kaikkein eniten eli, 34,634,000 bushelia, Japaniin 11,000,000; Kiinaan 6,682,000; Hollantiin 10,000,000; Belgiaan 11,000,000; Italiaan 9,000,00; Ranskaan lähes 8,000,000 bushelia.

LENTOKONE PUDONNUT TALON PÄÄLLE, MOLEMMAT PALANEET

Roosevelt lentokonettä, N. Y., marrask. 27. — Suuri nelimoottorinen F-32, Fokker mallinen lentokone putosi talon päälle tänään iltapäivällä, palaen sekä se että talo tuhkaksi. Lentokoneen sanotaan olleen suurimman, mitä Amerikassa on koskaan valmistettu, ottaen mukaansa 32 matkustajaa, matkustajat pelastuivat jonkunverran loukkaantuneena.

KUUSI VANKIA TUOMITTU KAPINASTA

Auburn, N. Y., marrask. 28. — Kuusi vankia, syytettyinä Auburnin vankilakahakan johtamisesta viime heinäk. 28 päivänä, tuomittiin syylliseksi tänä iltana. Tuomari Mosher ilmoitti langettavansa tuomion näille vangeille ensi perjantaina.

TEKNILLISTÄ TYÖVOIMAA HALUTAAN PITÄÄ MAASSA

Toronto, marrask. 26. — Kaksi vuotta sitten perustettu Teknillinen avustusneuvosto-niminen yhdistys ilmoittaa, että kuluneen vuoden aikana on sanottu neuvosto sijoittanut Canadan yliopistoissa tutkinnon suorittaneita kaikille liike- ja teollisuusaloille 340, joista 40 on saatu tulemaan takaisin ulkomailta. Mainitun neuvoston tarkoituksena on pitää huoli että kaikki yliopistoissa tutkinnon suorittaneet jäävät aikomilleen aloille Canadaan, eivätkä siirtyisi suuressa määrin ulkomaille, kuten ennen.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön ainoa äänenkannattaja. Ilmestyy Sudburyssa, Ontario, kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.
Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00, 6 kk. $3.50, 3 kk. $2.00 ja 1 kk. $1.00.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:
Kirjeenvaihtoilmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoon menneille onnentoivotukset 50c palstatuumalta. — Nimenmuutosilmotukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50c lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärsyltä. — Halutaantiedot ja ... 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmotuksista ja ilmotusagenttuureista ... vaaditaan ...

General advertising rates, 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion, 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimmäiseen kirjeeseenne, kirjoittakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonalliselle nimellä: J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja.

Lukuunottamatta ilmotusten pitää olla konttorissa kello 4 ip. ilmestymispäivää edellisenä arkipäivänä.

Vapauden toimitus: Huoneusto 207, Mackey Building, 4 Durham St. Puhelin 535W.
Vapauden konttori: Liberty Building, 37 Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.
Vapauden paino ja latomo: Liberty Building, 37 Lorne St. Puhelin 2387W.

— Huomenna Vapaus ei ilmesty muuton vuoksi uuteen taloon.

Joukkojärjestöihin suhtautumisesta

Niillä muutamilla harvoilla paikkakunnilla, missä jäsenet kokouksissaan ovat asettuneet tuomitsemaan järjestömme johdon menettelyä, on tätä kantaa tavallisesti perusteltu puolueen auktoriteettiin ja määräämisvaltaan. On tavallisesti vedottu siihen, että toveri Vaara, kieltäytyessään ryhtymästä siihen toimeen, johon hänet oli määrätty puolueen keskuksesta, oli rikkonut puoluekuria vastaan sekä järjestömme toimeenpanevan komitean jäsenet olisivat tehneet samoin. Joka katselee asiaa yksinomaan tältä näkökulmalta, huomioonottamatta järjestön ja puolueen etuja, katselee asiaa kuitenkin liian ahtaalta kannalta, sillä kysymys loppujen lopuksi on paljon tärkeämpi ja laveampi.

Kysymys ei ole tuon tai tämän henkilön sijoittamisesta siihen tai tähän toimeen, vaan kysymys on oikeasta tai väärästä joukkojärjestöihin suhtautumisesta. Mitä puolueeseen tulee, niin me myönnämme, että puoluejohto valtansa nojalla voi käskeä jäsenensä tekemään mitä tahansa, tarvitsematta ottaa huomioon jäsenten omia mielipiteitä ja tahtoa. Siitä seikasta on tarpeetonta kinata, eikä sen pohdinta kuulukaan suomalaiselle järjestölle.

Mitä me väitämme, on se, että suomalaisen järjestön toimeenpaneva komitea on järjestöjen sääntöjen ja päätösten mukaan määrännyt lehtemme toimituksesta. Se on ottanut ja erottanut toimittajat, toimien tässä suhteessa vuorovaikutuksessa puolueen johdon kanssa. Puoluejohdolla ei ole oikeutta tulla komentamaan järjestömme ulkopäin, vaan vaikuttaa jäsenistönsä kautta järjestömme sisällä niiden sääntöjen, päätösten ja menettelytapojen puitteissa, joihin joukkojärjestömme perustuu ja joiden pohjalla se toimii.

Tällöin puolueen vaikutus on oleva se vaikutus, minkä se pystyy omaamaan niiden suomalaisen järjestön jäsenten kautta, jotka ovat samalla puolueen jäseniä, ja tulee tämän vaikutuksen koitua molemminpuoliseksi hyödyksi, järjestömme rakentamiseksi sekä luokkataistelun edistämiseksi.

Puolueeseen kuuluvilla suomalaisen järjestön jäsenillä ei ole mitään erikoisoikeuksia, ei sellaisia "oikeuksia", jotka oikeuttaisivat heidät rikkomaan eli sivuuttamaan järjestön sääntöjä tahi edustajakokousten päätöksiä. Suomalaisen järjestön jäsenet, olkootpa puolueen jäseniä tahi ei, ovat suomalaiseen järjestöön liittyessään sitoutuneet kunnioittamaan suomalaisen järjestön sääntöjä ja päätöksiä. Jäsenillä on oikeus vaikuttaa sääntöjen määräämällä tavalla näiden sääntöjen ja päätösten muuttamiseksi, jos järjestömme ja puolueemme yhteiset edut niin vaativat.

Mutta jos puolueen johto, niinkuin nyt on tapahtunut, lähtee vaatimaan, että jäsenet rikkoisivat oman järjestönsä päätöksiä, silloin se on ottanut väärän kannan joukkojärjestöömme nähden, sellaisen kannan, joka on vahingollinen sekä järjestölle että puolueelle, sillä tämän kautta puolueen johto asettuu joukkojärjestöä vastaan, syösten samalla sen osan puolueen jäsenistöstä, joka on halukas seuraamaan puoluejohtoa, vaikkapa se on väärässäkin, samaan auttamattomaan ristiriitaan. Puoluejohto, joka haluaa ylläpitää vaikutusvaltaansa ja respektiään, ei omia etujaan polkematta voi astua sellaiselle tielle.

Me emme siis tahdo kiistää siitä, onko puolueen johdolla oikeus määrätä jäsenensä tekemään sitä tai tätä, mutta sitä me väitämme, että kun puoluejohto käskee suomalaisen järjestön johtavissa asemissa olevia jäseniään tahi rivijäseniä heittämään hiiteen järjestön päätökset, silloin puolueen johto on ottanut väärän kannan järjestöömme ja ryhtynyt hajoittavaan toimenpiteeseen.

Siinä tilanteessa me nykyään olemme. Jo yksistään se seikka, että kysymys puolueen ja suomalaisen järjestön suhteista ei ole aikaisemmin ollut julkisen pohdinnan alaisena, on kouraantuntuvimpana todistuksena siitä, että edellämainitut määritelmät pitävät ehdottomasti paikkansa. Nykyinen puolueen johto yrittää nyt pelastautua oman edesvastuuttoman politiikkansa seurauksista tavanmukaisella tempulla: vääristämällä tosiasioita, parjaamalla järjestömme johtavia tovereita kaikenlaisilla nimityksillä, jäsenistön terrorisoimisella toinen toistaan seuraavilla puolueesta erottamisilla ja nostamalla keinotekoisen "periaatteellisen" taistelun järjestömme vastaan.

Työttömien siirtolaisten mielenosoitukset

Torontossa esiintyvä työttömyys on saavuttanut sellaisia mittasuhteita, että se alkaa jo herättää yleisempää huomiota. Työttömien englantilaisten siirtolaisten mielenosoitus on ainoastaan yksi todistus siitä, millainen tilanne vallitsee mainitussa ja monessa muussa canadalaisessa kaupungissa. Nämä työläiset, kuten niin monet muut, oli petollisilla lupauksilla houkuteltu tähän maahan. Sanottiin, että heitä odottaa täällä pysyvästä hyvin palkattua farmityötä, ja jos ovat ahkeria, voivat lähi tulevaisuudessa päästä omankin farmin isänniksi. Sikäli kuin työtä löytyi oli se kuitenkin tilapäistä ja palkatkin kurjia, työpäivät pitkiä. Nyt ovat sadat petetyt työläiset ajelehtineet kaupunkiin, missä ei ole kuitenkaan mitään tarjolla.

Hallitus on viimeisten tietojen mukaan ryhtynyt karkoittamaan 50 tällaista työtöntä takaisin kotimaahansa. Tässä on hallituksen työttömyysohjelma, jonka lisäksi poliisi usutetaan työttömien kimppuun, jos rohkenevat nälissään lähteä mielenosoitukselle.

Taantumuksellinen "Globe"-lehti on turvautunut vanhaan konstiin. Mielenosoituksella olevia työttömiä on ulkopäin kiihoitettu "meidän järjestettyjä laitoksiamme vastaan". Niin sanotaan. Lisäksi uskotellaan että työtä olisi kyllä tarjolla, mutta nämä miehet ovat olleet fyysillisesti tahi muuten mahdottomia työtä suorittamaan. Unohdetaan se seikka, että Englannista farmityöläisiksi lähetetyt siirtolaiset ovat valittua väkeä, saaneet alkeiskoulutusta canadalaisessa maataloudessa j.n.e.

Nostattamalla kiihotushuutonsa ja haukkumalla työttömät kelvottomiksi, koettaa porvarilehdistö sivuuttaa sen tosiasian, että nykyinen järjestelmä ja työnantajaluokka ovat vastuussa tilanteesta.

Selville vesille

JOTTA PYSYTTÄISIIN TOTUUDESSA

"Työmiehen" tk. 27 pn numerossa on suurilla otsikoilla varustettu puolueen nykyisen johdon lähettämä uutinen, jonka teksti on painettu tummennetuilla kirjaimilla ja kuuluu seuraavasti:

"Kuten meille ilmotetaan, on Canadan kommunistipuolueen poliittinen komitea viime lauantaina, marrask. 16 p., erottanut yksimielisell päätöksellään B. A. Tenhusen Canadan kommunistipuolueen jäsenyydestä.

"Syyt erottamiseen on Tenhusen petolliset hyökkäykset kommunistipuoluetta ja Kominternia vastaan, hyökkäyksiä jotka ovat mitä halveksittavampia siitä kun ne on verhottu hyökkäyksinä puolueen johtoa vastaan, ja eri tovereita vastaan jotka ovat johdossa, ja siitä kun ne ovat enimmältään perustuvia valheisiin.

B. A. Tenhunen toimii yhtenä Vapaus-lehden toimittajana."

Allekirjoittanut on pakoitettu kiinnittämään lehtemme lukijain huomiota tähän uutiseen, ei sen vuoksi että tunteitani loukkaisi ne valheelliset syytökset, mitä siinä tehdään minua vastaan, vaan sentähden, koska mielestäni poliittisissakin asioissa kommunistipuolueen sisällä olisi annettava arvoa tosiasioille.

Edellämainitun uutisen toinen kappale on verrattain tarkka käännös kirjeestä, jonka nykyinen puoluesihteeri Tim Buck on minulle lähettänyt. Minulle ilmoitettiin siinä kirjeessä, että minut on ilman muuta eroitettu puolueesta. Muuta perustelua ei tälle toimenpiteelle esitetä, kuin mitä ylläolevassa sanotaan. Toverit Buck ja Smith eivät nähtävästi katso enempiä perusteluja tarpeelliseksi, eikä poliittinen komitea ole katsonut tarpeelliseksi pyytää minulta mitään selitystä ennen erottamis päätöksensä tekemistä.

He tulkitsevat, että koska allekirjoittanut on hyökännyt puolueen johtoa vastaan, on se ilman muuta katsottava hyökkäykseksi puoluetta ja Kominternia vastaan.

Onko allekirjoittanut sitten perustanut puoluejohdosta antamaansa arvostelua "valheisiin"? Marrask. 8 pnä Sudburyssa pidetyssä puoluejäsenistön kokouksessa sanoin avomielisesti, että Smithillä, Buckilla y.m., niin oikealla linjalla, kuin he väittävätkin olevansa, oli kesäkuussa pidetyssä puoluekokouksessa oma ryhmänsä eli klikki, joka toimi läpi koko konventsionin, ja joka periaatteellisen kiistelyn varjolla ei näyttänyt pyrkivän mihinkään muuhun, kuin heille vastenmielisten puoluetovereiden syrjäyttämiseen ja oman yksilöllisen kunnianhimonsa sekä vallanhalunsa tyydyttämiseen. Täten kesti konventsioni päiväkausia, eikä näyttänyt syntyvän mitään vakavaa puoluettamme rakentavaa työtä. Smithin, Buckin y.m. taholta esiintyi todellinen pitkälle kehitetty ryhmätoiminta, eikä puoluekokouksen edustajain enemmistön taholta, jonka seikan puoluekokouksen edustajat, Hautamäki ja Hill mukaanluettuna, voivat todistaa toveri Jack MacDonaldin äsken julkaiseman lausunnon mukaisesti.

Aivan samoin kuin lehtemme eilisessä numerossa olevassa toimituskirjoituksessani olen aikaisemminkin toistanut, että käsitän puolueemme johdon ottaneen ehdottomasti väärän kannan joukkojärjestöihin suhtautumisessa, lähtiessään byrokraattimaisesti ylhäältäpäin, seurauksista välittämättä, sanelemaan määräyksiään. Tämän vuoksi asetuin puolustamaan järjestömme toimeenpanevan komitean menettelyä. Tämän arvostelun ovat puolueen nykyiset johtajat tulkinneet "petolliseksi hyökkäykseksi kommunistipuoluetta ja Kominternia vastaan" ja näyttää siltä, että he tulevat tekemään samoin kaikkiin nähden, jotka rohkenevat esittää mitään johdosta eriävää mielipidettä.

Sudburyssa marrask. 29 pnä 1929.

Toveruudella

Bruno Tenhunen.

Eri paikkakunnilta

Larder Lake, Ont.

Naisten toiminnasta ei ole ollut paljon tiedottomista maailmalle, siksi hiljoista se on ollut. Kokoukset toki on pidetty kerta kuussa, mutta "asioiden puutteessa" tahtovat nekin käydä kovin kuiviksi. Yhdet iltamat pidimme lokakuun viimeisenä päivänä, joista onnistuimme saamaan jonkun verran tuloja, jotka luovutimme Gastonian alkkolaisille, 4 dollaria, sihteerin kautta lähetettäväksi perille.

Venäjän v.k.juhlaa vietimme marrask. 7 p. täkäläisellä haalilla. Ohjelmaa oli vähän, kuten odottaakin sopi, näin pieneltä joukolta. Kuitenkin tuli ikuistettua niinkin tuo arvokas muistopäivä.

Kommunistip. kokouksessa 21 p. marrask. keskusteltiin puolueen ja S. järjestön välisestä ristiriidasta, saaden se yleisen paheksumisen osakseen. Päätettiin siitä tiedottaa päävirastolle, että mahdollisimman pian tulisi virheet korjattua. Sillä tälläiset ylhäältäpäin tulevat hankaukset vaan aiheuttavat alespäin menoa puolueessa eikä päinvastoin.

Suomalaisen järjestön sääntömääräinen kokous oli myöskin 24 p. marrask. Keräyslista metsätyöläisten hyväksi päätettiin sivuuttaa tällä kertaa johtuvasta huonon ajan vaikutuksesta. Luettiin toimeenpanevalla komitealta tullut kirjelmä, selostaen puolueen ja S. Järjestön välistä tilannetta. Asiasta käytettiin useita perheenvuoroja, ja yleensä paheeksittiin sitä tilaa, mihin tuollaiset haukaukset johtavat. Toimeenp. komitealle annettiin jyrkkä huomautus, että se seuraisi viime edustajakokouksen päätöksiä siksi kun seuraava edustajakokous kokoontuu.

Töitä täällä, nimittäin ansiotöitä, ei ole tällä kertaa mitään, joten miesten on pakko lähteä muualle käsivarsiaan kaupalle. Kovalle ottaa tuo kulkurin tie tälläisenä aikana, jota puolla vaan työttömyys irvistelee. Kuinkahan monta nääntyy viluun ja nälkään ja montako lopettaa itse kärsimyksensä samojen syiden perusteella. Sen on aika näyttävä. — M. Virta.

White Fish, Ont.

Naiset huom.! Whitefishin naisliitto on pitänyt kesälomaa jo neljä kuukautta. On jo aika lopettaa laiskuus ja alkaa toimimaan oikein innolla. Niinpä olemme päättäneet pitää nyt ensimäisen naisliiton kokouksen jouluy. 5 p. toveritar Kauppisen kotona kello 1 päivällä. Ottakaapa naiset tämä huomioonne oikein tärkeänä asiana. Jättäkää työnne toiseen päivään ja saapukaa oikein joukolla.

Alkää antako yksilöllisten persoona-asian olla estämässä itseänne. Ajatelkaa, kuinka paljon meillä naisillakin on tehtävää tämän nurjan yhteiskunnan vuoksi, kapitalistiluokan poistamiseksi.

Ei se parane, että kotona istumme, meidän täytyy tulla yhteisymmärrykseen keskenämme, meidän täytyy toimia yhdessä, meidän täytyy kulkea käsikädessä, niinkuin köyhälistösisarten ainakin. Jättäkäämme jo kaikki turhat ilveilyt syrjään ja alkakaamme toimimaan oikein ripeästi, saapumalla kokouksiin, keskustelemaan ja päättämään tärkeistä kysymyksistä. Siis kaikin mukaan 5 p. jouluk. — Toivoo M.

Uuteen kotiin

Tapasinpa eilettäin Vapauden uuden talon edustalla liikkeenhoitaja Kannaston ja päätin vähän haastatella.

— No, kuinkas se nyt menee? kysäsin.

—Mikäs ettei menisi.

— Ajattelin vain, kun on sellaista "myrskyistä" aikaa.

— Kyllähän ne toiset näkyy koettavan pitää sitä "myrskyä" yllä Vapauden vahingoksikin, mutta päinvastaiset tulokset siitä ainakin nyt näyttää olevan.

— Ettäkö?......

— Että rahaakin tulee. Enpä muista vielä Vapauden historiassa nähneeni sellaista päivää kuin esimerkiksi tämä päivä: — kuudetta tuhatta dollaria sisään!

— Puolet pois.

— Ei tippaakaan, niin on asia.

Tietenkään ne kaikki eivät tule jäämään liikkeemme hyväksi, vaan on niitä lähetettävä jälleen menemään omia teitään, mutta kuitenkin se todistaa jotakin, kuten ymmärrät.

— Ymmärrän. Entäs tilauksia?

— Tulee niitäkin hyvällä vauhdilla Ja monta muuta bisnestä. Sattui vaan tuo muutto kiireenä aikana.

— Joko se sitte nyt?....

— Juuri näinä päivinä pitäisi ryhtyä kyörräämään kamppeita. Siellä se jo uusi painokone odottaa köröttää. Sähkölaitteet kun nyt vaan saataisiin täyteen kuntoon, niin....

Mutta käydäänpäs taloa katselemaan.

— Käydään. Ota sinä ja esittele.

— No, ensinnäkin tästä etupuolelta katsoen. Niinkuin näet, tämä talo ei ole mikään erityisen loistelias, mutta muuten yksinkertaisen aistikas ja aikalailla jykevä, kuten olla pitääkin. 45 jalkaa se on leveä ja 100 jalkaa pitkä. Tuohon vasemmalle tulee Co-Optasin liike; kadunpoulelle ruokatavara-, perälle lihatavarakauppa ja siihen välille sovitetaan konttori. Ja niiden alla on huikea säilytyskellari. Sitten tässä oikealla on meidän omat hommat. Kellarikerrokseen tulee painokoneet. (Kävasimme katsomassa, ja siellähän se Duplex juhlallisena odottaa köröttii valkoista paperia, mustaa mustetta ja — painovirhepaholaisia.)

— Tähän ensi kerrokseen tulee ensinnäkin kirjakauppa — suuri on ikkuna kadulle — ja sitten tuohon Oksasen parturisappa.

— Ettäkö parturi....

— Joo, siisti sitä olla pitää. Tiedäppäs, että Oksanen maksaa tästä sievoset vuokrat, vaikkapa hän sitten raakailemisestakin ottanee vähän kultakin.... Ja tänne perälle sitten tulee latomo, jää sillekin tilaa kohtuuden mukaan.

Kiipesimme toiseen kerrokseen.

— Katsopas tänne vasemmalle. Eikös ole kaunis kolmen huoneen huoneisto — uudenaikainen, käytännöllinen, keskuslämmityksineen, kylpyammeineen ja niin edespäin. (Minun täytyi se myöntää.) Ja näitä tällaisia huoneistoja on kuusi kappaletta, joista kustakin saamme vuokraa $35 kuukaudelta. Tilatut ovat jo jok'ikinen aikoja sitte ja luultavasti saat kotvan odottaa jos yhtä niistä itsellesi mielit.... Mutta tässä oikealla sitten: ensinnäkin Vapauden yleinen konttori, tuo pienempi tuossa on liikkeenhoitajan erityinen "möksi", ja sitten tässä kolme toimitushuonetta.

— Mutta eivätkö nämä ole kovin pieniä, aivan kuin vankikopit?....

— Niin niiden pitääkin olla. Katsos eihän sitä tiedä.... voi olla hyvä että jo ajoissa vähän harjaantuu. Ja sitäpaitsi tällaisissa se järki kokoontuu puristuu, eikä pääse harhailemaan kaiken maailman teitä.

— Amen! Mutta mitäs sitten on tuolla yläpuolella? Huoneita vielä?....

— Ei, siellä on vain taivasta, nyt harmajata ja utuista, mutta joskus sinistä ja kirkasta. Tilaa siellä on, loppumattomiin, korottaa tätä piltinkiä sitä mukaa kuin liike kasvaa.

— Sinä siis uskot, että tämä liike ja nämä liikkeet menevät eteenpäin?

— Varmasti, kun pidämme ne tanakasti käsissämme ja jatkamme samaan tapaan kuin tähänkin asti.

Siinä kaikki. Astelimme alas. Ovella katsahdin taakseni ja ajattelin: Niinpä siunattu ole sinä Vapauden uusi koti. Poistukoon se sotku, mikä nyt ovesi eteen viskattu on, yhteisen, rehellisen, järkevän toiminnan tieltä.

PANNANEN.

SUOMESTA

TAAS YKSI LISÄ KAVALLUSTEN JATKUVAAN SARJAAN

Helsingin Korkeasaaren intendentti Rolf Palmgren pidätetty — Työläiset huomasivat kähvellyksen

Helsingin kaupungin rahatoimikamarin ilmoituksen johdosta kutsui etsivä poliisi kuulusteltavaksi kaupungin luonnonpuistojen valvojan ja Korkeasaaren eläintarhan intendentin, maist. Rolf Palmgrenin eläintarhan tileissä huomattujen epäselvyyksien johdosta. Kuulustelussa ilmenikin sellaisia seikkoja Palmgrenia vastaan, että etsivä poliisi julisti hänet pidätetyksi.

Kyseessä oleva asia tuli ilmi siten, että Korkeasaaren työläiset ilmoittivat kaupungin rahatoimenjohtajalle, että he ovat pitkähkön aikaa olleet huomaavinaan, etteivät kaikki eläintarhan intendentin hoitoon kuuluvat asiat olleet kunnossa. Rahatoimenjohtaja toimitti erään toisen rahatoimikamarin virkamiehen kanssa vielä samana iltana ja sitten päivällä Korkeasaarella eläintarhan palveluskunnan kanssa kuulusteluja.

Kuulusteluissa henkilökunta väitti, että intendentti Palmgren olisi saanut tarhan liikaeläinten, kuten karhujen majavain, saukkojen ja kettujen myynneistä 3—4 viime vuoden aikana useita 1,000—10,000 markan suuruisia raha-eriä. Eläimiä, joita liikoina tai muista syistä oli tahdottu hävittää eläintarhasta, oli myyty turkkureille ja muille liikkeille, paitsi Suomeen myös Saksaan.

Kavallus todetaan — Palmgrenia kuulustellaan — Selittelyjä

Näiden alkutietojen jälkeen tutki rahatoimenjohtaja kaupungin tileistä ja huomasi, ettei ainakaan vuodesta 1926 alkaen, jonka verran tilejä ehdittiin tarkastaa, oltu eläinrahoja kassaan suoritettu. Lisäksi oli käynyt ilmi, ettei myöskään eräästä 20 sylen halkoerästä, joka viime vuonna eläintarhan varastosta oli myyty Korkeasaaren ravintolalle, saatua alkumaksua 2,000 mk. oltu kaupungille tilitetty. Edelleen oli työmiesten kuulustelussa kerrottu tapahtuneen eläintarhan hoidossa eräitä johtosäännön vastaisia muitakin asioita.

Kutsuttiin sitten Palmgren rahatoimikamariin antamaan selitystä. Hän ilmoitti tällöin, että halot hän oli ainoastaan lainannut, mutta ostaja kielsi selityksen todenperäisyyden. Eläinten myyntien suhteen selitti hra Palmgren, että kysymyksessä olisi ollut vain eläinten vaihtoja ja ettei kaikista oltu niinollen saatu maksua; osaksi oli hän saaduilla rahoilla taas ostanut uusia eläimiä. Tämä menettely on kuitenkin, kuten rahatoimikamarin taholta on huomautettu, johtosäännön vastaista, koska eläinten ostoihin on omat määrärahansa ja koska kaupungin luvatta ei saanut tehdä kauppoja eläintarhan lukuun. Muuten todettiin, että P. oli saanut rahaa eläinkaupoissa, mutta vasta jatkuvat tutkimukset selvittävät, miten paljon.

Rahatoimikamari päätti tämän jälkeen pidättää Palmgrenin heti virastaan ja antaa kaupungin revisiorin tehtäväksi tutkia tilejä. Hänen lisäkseen pyydettiin tilejä tarkastamaan valantehnyttä tilintarkastajaa, maist. J. Someria, ja etsiväpoliisia myös asiaa tutkimaan. Kuten edellä on mainittu, johtivat etsivän osaston alustavat kuulustelut Palmgrenin pidättämiseen.

Toistaiseksi lienee todettu Korkeasaaren asiain hoidossa tilivajausta n. 10,000 mk. Kun eläinten myynneistä on kolmen viime vuoden aikana kertynyt arvion mukaan ehkä 60,000 mk., riippuu vaillingin suuruus siitä, onko edellisiltä vuosilta jäänyt samantapaisia tilityksiä tekemättä ja onko näitä varoja käytetty suoraan eläinostoihin.

SAVUKOSKEN KUNNAN KASSAA ON KUPATTU 100,000 MARKALLA

Kunnankirjuri Oinonen ei voi selittää kuinka vajaus on syntynyt.

Kerroimme joku aika sitten, että Savukosken kunnan tileissä on epäselvyyksiä ja vajauksia, minkä johdosta Maalaiskuntien liitto on ryhtynyt tarkkailemaan sanotun kunnan tilejä.

Nyttemmin on saatu jo tietää, että kunnan varoissa onkin 100,000 markan vajaus ja että se on syntynyt vekselilainojen kirjaamatta jättämisen kautta. Kunnankirjuri Oinonen, joka myöskin on varojenhoidosta vastuussa, ei ole voinut selittää kuinka vajaus on syntynyt. Maalaiskuntien liitto jatkaa tilien selvittelyä.

VARTIJAT RÄÄKÄNNEET VANGIN KUOLIAAKSI

Kaksi vartijaa pidätety

Joitain viikkoja sitten karkasi Konnunsuon varavankilasta helsinkiläinen rikosvanki Matti Kantonen, piileskeli sitten lauantaihin asti ja tuon päivän iltana meni Tuomiojan sulun luona olevaan taloon pyytämään ruokaa, jolloin talonväki ilmoitti karkurista vankilaan viranomaisille. Vanki noudettiin vankilaan ja seuraavana aamuna hänet tavattiin sellissään kuolleena.

Jo silloin arveltiin asiassa olevan jotakin hämärää. Nyt onkin paljastunut kaameita seikkoja tapahtuman yhteydessä. U. S:n kertoman mukaan on vankilan johtaja pyytänyt Joutsan nimismiestä toimittamaan kuoleman syyn selville saamiseksi tutkimuksen. Tutkimuksissa on käynyt selville, että vanki silloin kun hänet mainitusta talosta vankia noutamaan tulleille vartijoille, joita on ollut kolme, luovutettiin, on ollut täysin terve ja hyvissä voimissa. Vartijat ovat sitten vapauttaneet vangin raudoista, vastoin vankilan johtajan määräystä, kuljettaneet hänet vankilan veturitalliin ja kun hänet sieltä toivat sitten selliin, oli vanki ollut niin heikossa tilassa, ettei kunnolleen pysynyt pystyssä ja aamulla hänet tavattiin kuolleena.

Vankilan lääkäri on toimittanut ruumiin ulkonaisen tutkimuksen ja tällöin on todettu, että oikean silmän alapuolella on suuri mustelma, joita lisäksi on reisissä ja muuallakin ruumiissa. Kuoleman jälkeen on vangin selkä muuttunut aivan mustaksi.

Nimismies katsoi tutkimuksen perusteella olevansa pakotetu pidättämään kaksi kolmesta vankia saattaneesta vartijasta, nimittäin vartijat Antti Hietasen ja Väinö Huohtilan, jotka hän katsoo tehneen itsensä syyllisiksi törkeään pahoinpitelyyn.

Tutkimuksia jatketaan edelleenkin ja vainajan ruumiinavaus toimitetaan myös, että saataisiin selville, onko kuolema aiheuttunut pahoinpitelystä.

Tämäkin tapaus on taas erikoisen kuvaava vankien kohtelusta valkoisessa Suomessa. Eikä tämä suinkaan ole ainoa laatuaan. Tiettävästi on, voisipa sanoa, aivan yleistä, että karkuriyrityksiä tehneitä vankeja, erittäin poliittisia, armottomasti pahoinpidellään. Siksipä tutkimukset olisi ulotettava laajemmalle alalle eikä ainoastaan tähän kyseelliseen tapaukseen.

Mainittakoon, että Kantosen tuomio olisi päättynyt ensi tammikuussa. K. on ollut tiettävästi jonkun verran tylsämielinen.

Kylmää valoa

Olemme tottuneet siihen, että kaikki valo, mitä kykenemme täällä maan päällä synnyttämään, on samalla lämpöistä tai ainakin on sen alkulähde lämmin. Nyt on kuitenkin Pariisin yliopiston fysiikan professori Riesler keksinyt tavan synnyttää kylmää valoa.

Keksintö perustuu siihen tosiasiaan, että on olemassa monenlaisia säteitä, kuten esim. valo-, lämpö-, röntgen-, katodi- y.m. säteitä. Valaistus tarkoituksiin on tavallisesti käytetty sellaisia kirkkaita säteitä, jotka samalla myöskin synnyttävät lämpöä. Tiede on tähän asti miltei yksinomaan pyrkinyt jatkamaan valaistusneuvojen historiallista kehitystä, s.o. koettanut keksiä sellaisia valon synnytystapoja, joilla saadaan mahdollisimman voimakasta valoa valolähteen lämpöä lisäämällä.

Professori Riesler sensijaan on ottanut esikuvakseen kiiltomadon, joka synnyttää valoa ilman lämpöä tai ainakin niin pienellä lämmönlisäyksellä ettei sitä voida millään ihmisen keksimällä kojeella mitata. Sellaista valoa lähtee kaikista n.s. valkimoivista fosforeskoivista aineista. Professori Riesler laittoi nyt sähköputkia, joissa saadaan syntymään tällaista valoa. Hän täytti putket painoilmalla ja käytti valon voimakkuuden lisäämiseksi valkimoivia aineita, jotka hän sijoitti putkien seinämiin tai sisälle. Tällöin hän huomasi, että lasiputken sisällä olevan ilmanpaineen suuruuden ja siitä lähtevän valon välillä on määrätty suhde olemassa. Kun hän oli kokeilemalla saanut selville tämän suhteen vaihtelut, oppi hän samalla järjestelemään syntyviä säteitä mielensä mukaan. Tärkeitä olivat etenkin ne säteet, joista kokonaan puuttuivat auringonkirjon punaiset ja vihreät osat. Näillä säteillä hän kehitti 12,000:n normaalikynttilän valovoiman käyttämällä vain 2½ sähkövoimayksikköä. Tämä valo olisi siis myöskin tavallaan huokeata.

Jos tämä keksintö osoittautuu todellakin sellaiseksi kuin nämä ensimäiset tiedot kertovat, niin on odotettavissa vallankumous valaistustekniikan alalla. Ei enää tarvita sähköjohtoja, vaan käytetään lamppuja jotka itsessään kehittävät valoa.

Suurlakko v. 1793

Tykeillä tapeltiin

Brtslaun kaupungissa lähti eräs räätälinsälli v. 1793 pois työpaikastaan. Ei palannut takaisin, vaikka sai kehoituksen. Silloisen lain mukaan otettiin hänet sen niskoittelun takia kiinni ja vietiin tyrmään. Mitä hän vastusti työnteettäjän tahtoa! Toiset räätälinsällit pitivät toverinsa vangitsemista pahana. Lakkasivat harmissaan työstä. Kokoontuivat poliisiviraston luo ja vaativat toverin vapautettavaksi. Se oli silloisten herrojen mielestä kauhea teko. Satoja kisällejä vangittiin heti poliisiviraston edustalla. Vangitsematta silloin jääneet eivät palanneet työhön, vaan jatkoivat lakkoa. Heitä etsittiin asunnoista ja muualta. Heidät vietiin tyrmään, mikäli saatiin kiinni.

Kaikesta siitä levisi huhuja ja tietoja toisten alojen työläisten joukkoon. Muurarit, sepät, kirvesmiehet ja muut rakennustyöläiset lakkasivat työstä pian. Lakkasivat sitten suutarit ja kaikki kisällit ja työläiset. Kaikki työt olivat seisauksissa.

Poliisiherrat eivät olleet odottaneet niin suurta seurausta yhden räätälin vangitsemisesta. He lupasivat päästää kaikki toiset räätälit pois. Mutta nämä sanoivat, etteivät lähde, ellei sitä ensimäistäkin lasketa. Hänet oli viety salaisesti Unkariin, josta hän oli kotoisin. Hänet olisi pitänyt hakea sieltä takaisin!

Kun pulasta ei suoriuduttu poliisivoimin, arveltiin, että tottahan sotaväki tekee selvän. Breslaussa oli preussilaisia sotajoukkoja. Niitä luovutettiin käytettäväksi. Ensimmäisinä sotapäivinä eivät ne saaneet paljon aikaan. Työläiset pysyivät itsepintaisesti poissa töistä.

Suuret herrat suuttuivat hirmuisesti. Komensivat käyttämään tykkejä. Suoritettiin ensimmäinen yhteislaukaus.

37 lakkolaista sai heti surmansa ja 44 havoittui. Näistä kuoli sitten vielä 1, joten

53 lakkolaista tapettiin.

Tällä murhaamisella ei saatu toisia työläisiä palaamaan töihin. Suru ja harmi olivat tehneet heidät entistä jäykemmiksi. Preussin ministeri von Hoym, joka oli silloin Breslaussa, huomasi, että oli käytetty huonoa keinoa. Miten peräännyttiin? Puhuttiin sotajoukkojen liiasta innosta! Sille sopi lykätä syy! Mielten kuohua koetettiin lauhduttaa myönnytyksillä. Lakkolaisille luvattiin **yleinen armahdus**. Murhatut luvattiin haudata valtion kustannuksella ja sotilaallisin kunnioituksin. Jokainen haavoitettu oli parannettava ja hoidettava samaten valtion kustannuksella ja tapettujen jälkeläisillekin piti maksettaman eläkettä. Vangitut räätälit oli laskettava heti vapaiksi vankilasta ja heille oli maksettava korvausta menetetyiltä työpäiviltä.

— Entäs se ensiksi vangittu ja Unkariin karkoitettu toveri? kysyivät räätälit. Ilmoittivat jatkavansa lakkoa, kunnes hänet on tuotu kaikella kunnialla takaisin.

Hallitus suostui vihdoin siihenkin. Räätälit menivät toverinsa saapumisaikana vastaan. Hallituksen nimessä oli hänet tehtävä jälleen "kunnialliseksi". Tämä tapahtui siten, että joi hänen "tervetulonsa ja terveytensä" maljan, kun palannut astui kaupungin alueelle, sekä kulki hänen kanssaan käsityöläisten majaloihin, joissa saapunut kävi tervehtimässä ammattitovereitaan ja muita työläisiä.

Räätäleitä oli paljon vastaanottamassa. Juhlakulkue saattoi unkarilaisen räätälin majataloon.

Sellainen on selostus vuoden 1793 breslaulaisesta suurlakosta.

KARKUUN

Tilastotieteilijä tulee kylään.

— Paljonko täällä on väkeä? kysyy.

— 729, vastaa kunnan esimies.

Tilastotieteilijä tulee taas 10 vuoden kuluttua.

— Paljonko väkeä?

— 729.

Siis sama määrä kuin 10 vuotta sitten! Miten se on selitettävissä.

— Kun kylässämme syntyy lapsi, lähtee täältä nuorimies karkuun, selittää kunnan esimies.

Talvipalatsin kukistumisen edellä

Kaikki Uritskin torille johtavat kadut oli miehitetty vahtisotilailla ja torin läntisen osan yli oli vedetty sankan kansajoukon piirittämä sotilasketju.

Kaikki, lukuunottamatta erikoista sotilasryhmää, joka nähtävästi kantoi halkoja palatsin pihasta ja muodosti niistä puolustus-suojuksia palatsin pääovien eteen — oli rauhallista.

Emme saaneet tietää, olivatko vahtisotilaat hallituksen, vaiko Neuvoston joukkoja. Smolnasta saamamme paperit eivät tehneet vahtisotilaihin mitään vaikutusta. Siksi me jonkun ajan kuluttua lähenimmekin vahtiketjun toista osaa hyvin tärkeän näköisinä ja passejamme näyttäen sanoimme "virallisille asioille" ja niin pääsimme sotilasketjun läpi.

Palatsin ovilla ja porteilla olivat samat entiset ovivahdit kultanauhoihin koristetuin kauluksin ja vaskinapein varustetuissa sinisissä palttoissaan ja ottivat tärkeän näköisinä palttoomme ja hattumme, jonka jälkeen kiirehdimme portaita ylös.

Muutamia vanhoja hovipalvelijoita vetelehti toimettomina pimeässä synkässä käytävässä, jonka seinillä oli ku-

Työläistoveri! Oletko jo tilannut Vapauden?

Joulurahat Suomeen

Kurssi

Smk. 39.— Canadan dollarista

LÄHETYSKULUT

40c lähetyksistä alle $20.00, 60c lähetyksistä $20.00—$49.99, 80c lähetyksistä $50.00—$79.99 ja $1.00 lähetyksistä $80.00—$100.00 sekä 50c jokaiselta seuraavalta alkavalta sadalta dollarilta.

Sähkösanomalähetyksistä ovat lähetyskulut $3.50 lähetykseltä.

Suomen rahaa ostetaan. Kurssi $2.45 sadasta Suomen markasta.

Laivapilettejä myydään

Tiedustakaa pilettiasioita.

Vapaudelle ottavat rahavälityksiä vastaan myöskin:

VAPAUS PORT ARTHUR BRANCH
316 Bay Street,
Port Arthur, Ontario

VAPAUS MONTREAL BRANCH
1196 St. Antoine St.,
Montreal, Que.

AARO KIVINEN
Kirkland Lake, Ont.

JOHN VUORI
South Porcupine, Ont.

CHARLES HAAPANEN
Osuuskauppa, Timmins, Ont.

JOHN WIRTA
957 Broadview Avenue,
Toronto, Ont.

DAVID HELIN
eri paikkakunnilla Pohjois-Ontariossa

Yli kymmenen miljoonaa Suomen markkaa on lähetetty tämän vuoden ajalla ja jokainen lähetys on mennyt hyvästi perille.

Me emme ketään kiihota rahojansa Suomeen lähettämään, mutta jos niitä kerran lähetetään, tehtäköön lähetys työläisten oman liikkeen, Vapauden, kautta.

Joululahjaksi on Phonographi edullinen.

Phonographeja sekä levyjä saa Vapauden Sudburyn ja Montrealin konttorista.

Lähettäkää toisilta paikkakunnilta tulevat välitykset nimellä ja osotteella:

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

dotut seinätaulutkin poistettu. Kerenskin huoneen oven edessä käveli edestakaisin, viiksiään pureskellen nuori upseeri.

Hän kumarsi kannuksiaan heläyttäen.

— Pyydän erittäin anteeksi. Aleksander Feodorovitsh on hyvin ylösotettu — ja meihin katsahtaen hän lisäsi tosiasiallisesti, hän ei ole täällä.

— Missä hän on?

— Matkusti rintamalle ja tiedättekö, ei riittänyt tarpeeksi gasoliinia hänen automobiiliinsa. Meidän oli lähetettävä pyytämään englantilaisesta sairaalasta vähän gasoliinia lainaksi. Ministerit ovat täällä. He pitävät istuntoaan yhdessä huoneistamme, — en kuitenkaan tiedä missä huoneessa.

— Mitä, bolshevikit taitavat hyökätä?

— Niin, tietysti he hyökkäävät. Odotan joka minuutti puhelinkeskustelua, että saisin tietää, joko hyökkäävät. Mutta minä olen valmis. Meillä on junkkareita palatsin edustalla.

— Saammeko mennä tästä ovesta sisälle?

— Oh ei, tietysti ette. Se on kiellettyä.

— Hän puristi äkkiarvaamatta meidän kaikkien kättä ja poistui.

Käännähdimme kohti kiellettyä, sisältä suljettua ovea, joka oli tehty väliaikaiseen salin kahtia jakavaan seinään. Seinän takaa kuului ääniä, joku nauroi.

Tätä paikkaa lukuunottamatta vallitsi palatsin valtavissa huoneustoissa haudan hiljaisuus. Vanha ovivahti kiiruhti luoksemme.

— Ei herraseni, ette saa mennä sinne. Se ovi on suljettu sotilaita pidättämikseen, — sanoi hän. Muutamat minuutin kuluttua hän ilmoitti haluavansa juoda lasin teetä ja poistui takaisin saliin.

Avasimme oven. Ihan oven takana seisoi pari sotilasta vahdissa, mutta he eivät virkkaneet sanaakaan.

Käytävän päässä sijaitsi suuri, yellisesti koristettu ja suurella kristalli-kynttiläkruunulla varustettu huone jonka takana useampia pienempiä, tummalla puulla sisustettuja huoneita. Molemmin puolin parkettilattialla oli riveissä likaisia patjoja ja peitteitä, joiden päällä lojui muutamia sotilaita. Lattia oli lian ja pölyn peitossa. Paperossinpätkiä, leipäpaloja, vaatteiekappaleita, tyhjiä kalliiden ranskalaisten viinien nimillä varustettuja viinipulloja ym. roskaa oli kaikkialla. Tässä tupakansavusta ja likaisen ihmisihon umpimehtuneessa ilmapiirissä liikkui paljon olkapoletteilla varustettuja junkkarikoulun sotilaita.

Yhdellä oli kädessään pullo valkoista burgundilaista viiniä, jonka oli nähtävästi kähveltänyt palatsin kellareista.

He silmäilivät meitä hämmästyksellä kulkiessamme huoneesta huoneeseen, kunnes vihdoinkin astuimme valtaviin salonkeihin, joiden korkeat ja likaiset ikkunat antoivat torille.

Seinät oli täytetty suurilla öljymaalauksilla, jotka oli reunustettu mahtavilla kullatuilla raameilla. Ne esittivät historiallisia taisteluja: "12 lokakuuta v. 1612", "6 marraskuuta 1812", "16 ja 28 elokuuta 1813".... Erään taulun oikeaan yläreunaan oli lävistetty suuri reikä.

Tämä kaikki teki suuren kasarmin vaikutuksen ja seinien sekä lattian ulkonäöstä päättäen, oli se kai jo useamman viikon ajan kasarmina ollutkin. Ikkunalaudoille oli asetettu kuularuiskuja. Lattialla lojuvien vuoteiden väleissä oli kivääri pyramiideja.

Tarkastamme juuri erästä taidemaalausta, tunsin vasemman korvani puolelta löyhkäävän voimakkaan sprifin hajun ja tuntematon ääni lausui katkonaisesti, mutta kiirehtien ranskaksi:

— Siitä, että katselette maalauksia, huomaan teidät ulkomaalaisiksi.

Hän oli lyhyt, turvonnut mies, ketun päätä muistuttavine kasvoineen.

— Amerikalaisia! Erittäin miellyttävää. Olen — alikapteeni Vladimir Artshibashev. Kokonaan käytettävissänne.

Nähtävästi hänelle ei pälkähtänytkään päähän, että ulkomaalaisten, joiden joukossa on vielä yksi nainenkin, läsnäolossa hyökkäystä odottavan armeijan puolustuspaikoilla, on jotain erikoista.

Hän alkoi valittaa asiain surkeaa tilaa Venäjällä.

— Oh, eivät ainoastaan nämä bolshevikit. Venäjän armeijan erinomaiset perinnäistavat ovat häipyneet olemattomiin. Katsokaa ympärillenne. Nämä ovat kaikki kadettikorpuksen oppilaita — mutta ovatko he aatelisia? Kerenski antoi kaikille sotilaille, jotka vaan suorittivat tutkinnon, mahdollisuuden päästä kadetti- ja junkkarikouluihin ja onhan luonnollista että heidän joukossa on paljon vallankumouksen saastuttamia.

Ilman mitään loogillista yhtenäisyyttä hän siirtyi toisiin asioihin.

— Minä tahtoisin matkustaa pois Venäjältä. Olen päättänyt liittyä Amerikan armeijaan. Ettekö̈hän te järjestäisi minulle tätä asiaa konsulinne välityksellä? Annan teille osoitteeni.

Huolimatta puolustuksestamme, että emme voi mitään tehdä sen asian hyväksi, hän kirjoitti osoitteensa paperilappuselle ja heti paikalla näytti rauhallisemmalta.

— Tänään varhain aamulla oli meillä katselmus, — jatkoi hän kuljettaen meitä huoneesta huoneeseen ja selitteli iloisesti: — naispataljoona on päättänyt jäädä lojaaliseksi hallitusta kohtaan.

— Onko palatsissa naissotilaitakin?

— On mutta he majailevat viimeisissä huoneissa, joissa ovat turvassa tappelun alkaessa.

Hän huokasi.

— Oh, kun tämä kaikki on raskasta! sanoi hän.

Seisahduimme hetkeksi ikkunan luokse, josta näkyi palatsin edessä oleva tori. Siellä järjestäytyi kolme komppaniaa aseistettuja, pitkäliepeisiä junkkareita, joiden puoleen kääntyi puheella pitkä energinen upseeri. Tunsin viimemainitussa Stankevitshin, väliaikaisen hallituksen korkeimman sotakomissarin.

Muutaman minuutin kuluttua kaksi komppaniaa järjestäytyivät, kiväärien helähtäessä niitä olalle vietäessä, huusivat selvästi kolme kertaa ja alkoivat kulkea pikamarssissa torin yli, häviten punaisen holvikaaren pimentoon, rauhallisen kaupungin helmaan.

Joku sanoi, että "he lähtivät torjumaan vihollisen hyökkäyksiä puhelinasemaa vastaan".

Vieressämme seisoi kolme junkkaria, joiden kanssa aloimme keskustelun. Omien puheittensa mukaan he olivat kaikki liittyneet junkkarikouluun rivistösotilaasta. Heidän nimensä: Robert Oljev, Aleksei Vasilenko ja Erno Sax — viimemainittu virolainen. Nyt he eivät enää halunneet olla upseerina, sillä kansa on alkanut vihaamaan upseereita, yleinen suosio upseereita kohtaan on kadonnut. He eivät tietäneet, mitä tehdä, ja näki selvästi, että he tunsivat itsensä erittäin pahoinvoiviksi.

Mutta pian he alkoivat kehuskella.

— Jos bolshevikit tulevat, niin me heille näytämme, miten tapella. He ovat pelkureita, pelkäävät taistella. No, jos he tulevat ylivoimaiseksi meitä vastaan, — niin mitäpä siinä, jokainen meistä säilyttää yhden kuulan itseään varten.

Samanaikaisesti kuului kiihkeää ammuntaa ei aivan kaukana meistä; koko yleisöjoukko alkoi paeta torilta, luoteja välttääkseen heittäytyivät pitkälleen, ja torin kulmilla seisoivat ajurit alkoivat ajaa mikä minnekin. Palatsin sisällä syntyi kauhea melu. Sotilaat juoksivat edestakaisin, etsivät kivääreitään, patruunia ja huusivat:

— Nyt ne tulevat, nyt ne tulevat....

Muutaman minuutin kuluttua kaikki rauhoittui. Ajurit palasivat paikoilleen, pitkällään lojuvat ihmiset nousivat. Punaisen holvikaaren alta tulivat junkkarit, marsisen sikin sokin, ja yhtä heistä tuki kaksi toveriaan.

Kun jätimme palatsin, oli jo myöhäinen.

John Reed.

Liha- ja Ruokatavara-KAUPPA
NIEMI & VALKEAPÄÄ
Puhelin 844 — Box 524
71 Cedar St. — Sudbury, Ont.

Huomatkaa!
Olen tavattavissa joka keskiviikko sekä lauantai Sudburyn marketissa. Lihaa, monen eri laista, on aina hyvää ja tuoretta.
EMIL OJALA,
Sudbury, Ont.

Dr. F. C. Fraser
HAMMASLÄÄKÄRI
Johnson Block
Vastapäätä Cochranen rautakauppaa
Phone 157
SUDBURY, ONTARIO
HUOM.! Suomalainen konttori-tyttö.

J. N .DESMARAIS
Asianajaja — lakimies — notario
McKEY BUILDING,
Sudbury, Ont.

The Algoma Ice Cream Parlor
Ensiluokan makeiskauppa, tupakkaa. sikaareja ja paperosseja sekä juomia
S. DRAJANOFF
Hearst, Ont.

T. M. MULLIGAN
LAKIMIES
Sudbury Ontario
Laberge rakennus, Loblaw kaupan vierellä

ALAVON SAUNA
Avoinna: Tiistaina, keskiviikkona, perjantaina ja lauantaina.
P. Alavo
341 Antwerp St. - Puhelin 1954
SUDBURY, ONT.

Halutaan tietää

Onko Canadassa sellaista luonnon parantolaa kuin on Suomessa pastori Uotilla. Jos joku tietää tällaista, tekisi hyvin ja antaisi tietää alla olevalla osoitteella: (283

Kalle Hammari
2615 N. Halsted St., Chicago, Ill., U. S. A.

Missä nykyään oleskelee Väinö Nukala, kotipaikka Ala-Härmä, Holman kylä? Haluaisin saada tietää hänen osotteensa, tärkeän asian vuoksi. Ellei hän itse satu tätä huomaamaan, niin jos joku hänen tuttavistaan ilmoittaisi siitä allaolevalla osotteella: (281

Kusti Ylinen,
Coniston, Ont.

Missä on veljeni Kaarlo Dallberg, kotoisin Tampereelta? Ole hyvä ja kirjoita siskollesi. (283

Mrs. Olga Liberg,
Box 636, Wheaton Ill., U.S.A.

Kuinka Kuuluisa Tohtori Palauttaa Terveyden ja Voiman Heikoille ja Sairaloisille Ihmisille

"Olen varma että Nuga-Tone on paras terveyden ja voiman rakentaja mitä on koskaan valmistettu", sanoi Dr. B. B. Crawford, joka on jo elänyt 86 vuotta ja toiminut lääkärinä 65 vuotta. "Minä puhun persoonallisesta kokemuksesta, sillä olen ensiluokkaisilla tuloksilla määrännyt Nuga-Tonea tuhansille potilailleni viime vuosien kuluessa. Suosittelen Nuga-Tonea luotettavana lääkkeenä sellaisille tämän lehden lukijoille jotka eivät ole tilaisuudessa käyttämään lääkärin apua kaikissa, sairauksissaan. Niinpä ehdotankin Nuga-Tonea nautittavaksi päänkivulle, huonolle ruokahalulle, huonolle ruuansulatukselle, röyhtelyille, kaasuiselle t

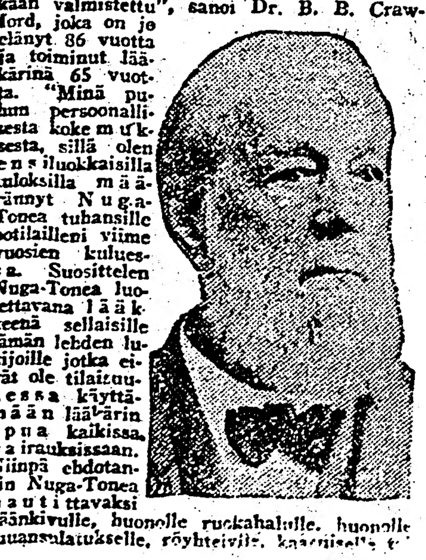

turpuneelle vatsalle tai suolistolle, turtuneelle maksalle, munuais- tai virtsarakkoheikkoudelle, päänkivulle, pyörrytyskohtauksille, meritaudille, sappitaudille, heikoille ja häiriintyneille hermoille, kipeille lihaksille tai jäsenille, unettomuudelle, painon tai voiman menettämiselle, heikontuneille jalommille elimille ja yleiselle heikkoudelle ja uloskuluneisuudelle, sekä muille samanlaatuisille vioille.

"Nuga-Tone on niin mainio lääke että käytän sitä aina tarpeen sattuessa. Minun ikäiseni mies useinkin tarvitsee Nuga-Tonen laisen lääkkeen voimistavaa ja virkistävää vaikutusta, joka voi suojella minua lisääntyvien vuosieni aikaansaamalta heikkoudelta."

Yli miljoona miestä ja naista maailman eri osissa ovat saavuttaneet terveytensä, voimansa ja energiansa Nuga-Tonen avulla. Se on mitä parhainta vanhoille ja heikoille ihmisille, hermoston ja lihaston heikkoudelle joka on tavallista keski-ikäisissä ja nuorille ihmisille jotka ovat jotenkin heikkoja.

Nuga-Tone sisältää hienoimpia lääketieteen tuntemia lääkeaineita. Se rakentaa rikasta, punaista verta, voimakkaita, vahvoja hermoja, voimakkaampia lihaksia ja yleensä terveempiä ja voimakkaampia miehiä ja naisia. Hankkikaa pullo Nuga-Tonea rohdoskaupastanne jo tänään. Jos ei kaupassa satu olemaan sitä varastossa he voivat tilata sitä teille tukkukaupasta.

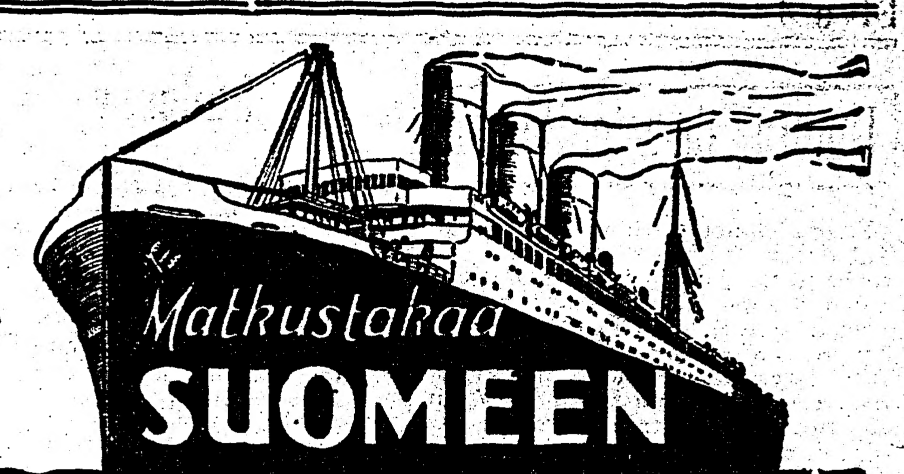

TALVIPURJEHDUKSET—SAINT JOHNISTA, N. B.
GLASGOVIIN—BELFASTIIN—LIVERPOLIIN

Jouluk. 6 .... DUCHESS OF ATHOLL
Jouluk. 14 | *Tammik. 10 .... DUCHESS OF RICHMOND
Jouluk. 18 | Tammik. 17 .... DUCHESS OF YORK
Tammik. 3 | Helmik. 1 .... MONTROSE
*Tammik. 24 .... MELITA
*Helmik. 7 | *Maalisk. 7 .... MINNEDOSA
Helmik. 14 | Maalisk. 14 .... MONTCALM
*Ei poikkea Belfastissa.

CHERBOURGIIN—SOUTHAMPTONIIN—ANTWERPENIIN
Jouluk. 12 .... MONTCALM

CHERBOURGIIN LONDONIIN
Jouluk. 27 | Tammik. 31 .... METAGAMA

CHERBOURGIIN—SOUTHAMPTONIIN—HAMPURIIN
Helmik. 20 .... MELITA

Yhteys Hullista Suomeen joka keskiviikko

Lähempiä tietoja hinnoista sekä purjehduksista halutessanne kääntykää kenen tahansa Canadian Pacifin Laivayhtiön asiamiehen puoleen tai C. H. White, District Passenger Agent, North Bay, Ont.

Canadian Pacific

Halutessanne lähettää rahaa omaisillenne Europaan, tehkää lähetys Canadian Pacific Expressin välityksellä.

LEMPI SAARINEN
7 BALSAM STREET — BOX 1127 — TIMMINS, ONT.
Antaa hierontaa ja kylpyjä. (P

KYLMÄT ILMAT TULEE!
KOKSIA, KOLIA JA POLTTOPUITA TARVITAAN
Saadaan erikoisesti valittuja. Meidän suomalaisesta liikkeestä kohtuhinnoilla kotiin ajettuna. Soittakaa 431 North!
P. WANSON — COAL & WOOD
277 John Street Puhelin 431 North Port Arthur, Ont.

THE ROUND LAKE STORE
TARZWELL ONTARIO
Paikkakunnan asukkaille: Tämä on teidän lähin varastopaikka ruokatavaralle, jauhoille ja rehuille, rauta- y.m. tavaralle. Jos jotain haluatte ja meillä ei ole sitä varastossa, hankimme sen teille. Voitte tiedustella. Farmituotteita vaihdetaan tavaraan Ehtoja annetaan tunnetuille kundeille. Tavallinen postipalvelus.
Jas. B. Tarzwell

COOPER & BRODIE
Lakimiehet sekä asioitsijat
HURON CHAMBERS
SUDBURY ONTARIO

HYVIÄ KALUSTETTUJA HUONEITA
miehille, naisille ja perheille saatavana
Hilda Nurmella
279 Simcoe St., Toronto, Ont.
Kenkäin korjausta otetaan vastaan samassa paikassa.

Suomen Pääkonsulivirasto

koko Canadaa varten suorittaa kaikkia maan viralliselle edustukselle kuuluvia tehtäviä, antaa passeja matkustusta varten kotimaahan tai muualle, vahvistaa asiakirjoja, käännöksiä y.m., selvittää perintö- ja muita Suomen kansalaisiin kohdistuvia asioita.

Osoite:

Consulate General of Finland, Room 918
1410 Stanley Street, Montreal.
(Corner St. Catharine and Stanley)
AKSELI RAUANHEIMO,
pääkonsuli.

Lisäksi on Suomella edustajina Canadassa: Konsuli Erick J. Korte, Port Arthur, Ont. — Adiel Saarimäki,, 319 Bay St., Toronto, Ont. — H. P. Albert Hermanson, 479 Main St.. Winnipeg, Man. — Thomas Franssi, Box L., Copper Cliff, Ont. Charles E. Magnusson 54 Dock St., Saint John, N. B., G. W. Törnroos, 551 Howe Street, Vancouver, B. C.

Tohtori H. Koljonen
Box 1176 - Sudbury, Ont.
Puhelimet:
Asunto 1773 — Konttori 1588

OSUUSRUOKALA
Kirkland Laken järjestyneiden työläisten omistamassa ruokalassa. 27 Kirkland St., tarjoillaan ruokaa aterioittain ja viikkomaksulla. Huoneita myöskin saatavana. Järjestyneet työläiset, liittykää jäseniksi.
KIRKLAND LAKE FINNISH ASSOCIATION,
Box 297 ja 657. Kirkland Lake, Ont.

Rahaa Lainataan
kiiteimistöä vastaan.
Kysykää
J. N. DESMARAIS,
McKey Building (P)

Suljettuja ja avonaisia autoja saatavana.
Puhelin 121
YELLOW TAXI
Yöllä ja päivällä
Walter Luoma, Sudbury

Northern Baking Co.
Ruoka-, kahvi- ja teeleipää, korppuja y.m. alaan kuuluvia valmisteitamme suosittelemme. Palvelus nopea ja huolellinen.
Phone 1031
Box 1613, Sudbury, Ont.

J. A. PIRNEKSEN
RÄÄTÄLINLIIKE
11 Bruce Ave., Box 179
South Porcupine — Ontario
Kaikenlaatuista räätälinalaan kuuluvaa työtä tehdään. Hyvä työ ja halvat hinnat. (P

Kommunistiset rikokselliset Californiassa

Kirj. UPTON SINCLAIR

Eteläinen California on saanut uuden annoksen poliittisia vankia. Mikä turvallisuuden ja huojennuksen tunne vallitsikaan "appelsiini-vyöhykkeen" kodeissa, kun he aukaisivat rakkaan "Times"-lehtensä ja lukivat siitä; että viisi Venäjän juutalaista työläisnaista on tuomittu San Quantin vankilaan, yksi yhdestä kymmeneen vuoden ajaksi ja toiset kuudesta kuukaudesta viiteen vuoteen, siitä rikoksesta, että johtivat työläistenlasten kesäleiriä, jonka katolla liehui Neuvosto Venäjän lippu.

Minä olin henkilökohtaisesti paikalla oikeushuoneessa, joka oli täynnä oikeusvirkailijoita, asianajajia, salapoliisia, "Better Amerika Federation" yhdistyksen edustajia ja Los Angelesin sanomalehtien kirjeenvaihtajia. Ja kaikkeen tähän minä olin niin tyytyväinen, että haluan siitä mainetta levittää sivistyneen maailman etäisimpäänkin kolkkaan. Ystävät ja toverit New Yorkissa, Lontoossa, Parisissa, Berliinissä, Tukholmassa. Amsterdamissa, Moskovassa, Tokiossa. Sidneyssä ja Johannesburgissa, jotka lukevat näitä rivejä, yhtyvät kansani ylistämään sitä meidän "taivaastatulleiden" isänmaanystäviemme rohkeutta ja uskollisuutta velvollisuuden tunteelle, kun he pelastivat "appelsiini maan" viiden Venäjän juutalaisen työläistytön ja työläislasten omin käsin ompeleman punaisen silkkipalasen tuhoista.

Monta kunniakasta tapausta fikuistutetaan meidän isänmaalliseen muistokirjaamme, Concord, jonka kaiku kuuluu ympäri maailman, ja Bunker Hill, missä me luotimme Jumalaan, mutta säilytimme ruutimme kuivana mutta minä olen varma, että näistä ei mikään saavuta suurempaa mainetta historian lehdillä, kuin se etelä-Californian "Better Amerika Federation"in toimittama ajojahti Yucaipa leirille.

Joukko työläisiä Los Angeles'in itäpuolella, kommunisteja ja heidän sympatiseeraajiaan, halusivat saada paikan, minne voisivat lähettää lapsensa saamaan pilkahduksen maaseudusta kesällä, sellaisella kustannuksella, mikä ei heille olisi ylivoimainen.

He vuokrasivat majan vuoristolla Yucaipassa, San Bernardino maakunnassa, 65 mailia Los Angelesta. Puoli tusinaa naista, apunaan yksi mies raskaampia töitä varten, hoitivat n. 40 lasta 6 dollarin viikkomaksulla lasta kohden.

Leirillä opettajana toimi Yetta Strömberg, 19 vuoden vanha tyttö ollut hijattain oppilaana Californian yliopistossa. Nimi "Toveri Yetta" kuulostaa tuttavalliselta korvaan, sillä Arthur Bullard kirjoitti sen nimisen novellin noin 20 vuotta sitten; nyt meillä on hänen sankarittarensa, sillä eroituksella vain, että hän kutsuu itseään kommunistiksi, eikä sosialistiksi.

Arvelen, että hän ei ole edes viiden jalan mittainen, ja tuskinpa hän painaa sataa paunaa myöskään. Hänellä on omituiset, hieman vanhanaikaiset hienot piirteet, jotka suuresti miellyttäisivät pienoiskuvien maalareita, ja hänellä on usko, jonka johdosta jotkut kutsuvatkin häntä Los Angeles'in Joan of Arc ... Nyt hän ei tule enään opiskelemaan yhteiskuntaongelmoita Californian yliopistossa, vaan realistisemmassa koulussa, San Quentin vankilan naisten osastolla, yhdessä vasaralla murhaajattarien, salavilnakauppiaiden ja huumausaineiden käyttäjien kanssa. Hän sai kaksinkertaisen tuomion niistä erikoisista ja raskauttavista rikoksista joihin syylliseksi hänet todistettiin San Bernardino maakunnan korkeassa oikeudessa.

Yetta, kuulosti siltä, opetti lapsille historiaa. Hän opetti heille, että oli ollut useampia kehityskausia ihmiskunnan kehityksen historiassa — heimokausi, raakalaiskausi, feodaalikausi ja kapitalismi. Hän kertoi, että hän oli päässyt melkein loppuun kahden ensimäisen aikakauden selostuksessa siirtyäkseen toisiin ja kehittääkseen yhteyden kommunismiin, jonka hän toivoo olevan ihmiskunnan kehityksen historiassa seuraavan aikakauden.

Valmistavana toimenpiteenä, kehittääkseen lasten ajatusmaailmaa, hän otti palasen punasta kangasta ja he tekivät siitä lipun, ja vesivärein maalasivat siihen sirpin ja vasaran. Punainen kuvaten ihmisten veljeyttä, siksi. että kaikkien ihmisten veri on punaista, paitsi isänmaallisten ja "Better Amerika Federation'in" kannattajien verta, joka on sinistä. Vasara edustaen Venäjän työläisiä ja sirppi talonpoikia, aatteena ollen, että työläisten ja talonpoikain tulisi yhtyä rakentamaan hallitusta omaksi edukseen, eikä maanomistajain, pääomanomistajien ja pankkiirien hyödyksi, kuten Amerikassa. Joka aamu lapset nostivat lipun ylös ja vannoivat valan, joka luettiin ja uudelleen luettiin oikeudessa, ja joka muodosti sen raskauttavan seikan, joka saattoi urhean lautakunnan langettamaan kaksinkertaisen tuomion. Vala kuuluu:

I pledge allegiance to the workers red flag
and to the cause for which it stands:
one aim throughout our lives,
Freedom for the working class.

Niinkauan kuin Yetta ja lapset olivat yksin, ylläolevat sanat kuulivat vain noin viitisenkymmentä henkilöä. Mutta uutiset hänen teoistaan saivat Amerikan legioonan miehet jotka vartioitsevat isänmaallisuutta San Bardinossa. Heiltä se levisi "Better Amerika Federation'ille" Los Angeles'iin, sillä seurauksella, että leiriin hyökättiin ja näitä vaarallisia sanoja kerrättiin päivästä toiseen täysinäisessä oikeushuoneessa ja ne julaistiin kaikissa etelä-Californian sanomalehdissä. Ja ne uudelleen julaistaan tässä kertomuksessa, ja niitä tullaan lukemaan New Yorkissa, Lontoossa, Parisissa, Berliinissä, Tukholmassa, Amsterdamissa, Moskovassa, Tokiossa ja Johannesburgissa. Taistelua toveri Yettan puolustamiseksi tullaan käymään kaikissa näissä kaupungeissa ja se ohjelma, jota hän opetti kourallisille lapsia, tulee kerrattavaksi ja keskusteltavaksi lukemattomien miljoonien työläisten keskuudessa. Tässä on se yksinkertaisen ihana kuvaus siitä, mikä tulee olemaan seuraus siitä, että me rupeamme aatteita ja ajatuksia tukahduttamaan poliisikapulan ja vankilain avulla. Tämän kuvauksen tulisi olla suurena apuna "Better Amerika Federation'ille", kun se ensikerralla kerää lahjotuksia meidän pankkiireiltamme ja liikemiehiltämme.

Jatkaaksemme kertomustamme: urhoollinen joukkue vyötettyjä, kuusijalkaisia maakuntapoliisin miehiä, Amerikan legioonan urhoja, punikkijahtaajia Los Angeles'in poliisiasemalta, hyökkäsi alas pienoiseen leiriin ja vei mukanaan puoli tusinaa lasta lasten kotiin. Kuusi naista ja se yksi mies, joka hakkasi puita, teljettiin San Bernardinon vankilaan. Kun Mr. Leo Gallagher, asianajaja Los Angelesistä, Civil Liberties Union toimeenpanevan komitean jäsen, meni järjestämään heidän takuitaan, niin poliisi otti häntä kurkusta kiinni ja kuristi. (Minä otin aiheen ilmoittaa tästä hyökkäyksestä niinkutsutulle "Perustuslailliset oikeudet" komitealle, joka jätti asian taasen samanlaiselle komitealle San Bernardon kunnassa, joka vuorostaan ei tehnyt mitään asian suhteen.)

Määrätyn ajan kuluttua tuotiin vangitut oikeuteen tuomari Charles L. Allisonin tutkittavaksi. John Beardsley, eräs asianajaja Los Angelestä, ei radikaali, mutta "Civil Liberties" ryhmän jäsen, puolusti vangittuja, ja yhdeksänpäiväisen oikeuskuulustelun jälkeen toveri Yetta tuomittiin kahdesta syytöksestä, ja neläjä naista ja yksi mies yhdestä syytöksestä, nimittäin salaliittoutumisesta, punaisen lipun tai minkään muun merkin näytteillepanosta järjestetyn hallituksen vastustamiseksi. Naiset ovat: Emma Schneiderman, Jenny Wolfson, Esther Karpeloff, ja Bella Mintz. Oli mielenkiintoista huomata, että lautakunnassa oli yksi hollantilainen mies, C. P. De Meyre, joka 23 tuntia puolusti ja pakoitti vapauttamaan Mrs. Schneidermannin äidin, joka oli tullut leirille ainoastaan joitain tunteja aikaisemmin, kuin piiritys tapahtui. Sen jälkeen äiti pyysi saada ottaa tyttärensä paikan vankilassa.

Esimerkkinä kuulustelun oikeudenmukaisuudesta on sopivaa mainita, että se ainoa mies leirillä oli maailman sodan veteraani, joka oli jouksuhaudoissa joutunut myrkkykaasun turmelemaksi ja oli sen johdosta osittain työhön kykenemätön. Ja meidän "appelsiini maan" isänmaallisen lautakunnan ei sallittu saada tätä seikkaa tietoonsa. Isidor Berkowitz olisi nyt matkallaan San Quentin'iin, vaan hän etsi tien vapautuakseen isänmaallisuuden hampaista — hirttämällä itsensä.

Luokaa itsellenne kuva viidestä naisvangista, kokoontuneina oikeushuoneeseen kuulemaan kohtaloaan. Kaikki heistä olivat heikkoja, ainoastaan yksi heistä oli ruumiinrakenteeltaan normaalikokoinen. He ovat vastakkain ankaran tuomarin kanssa ja hän kuulustelee heitä kutakin vuoron peränä. Kaikki, paitsi yhtä, olivat Venäjällä syntyneitä, kaksi oli saanut koulukasvatuksen, kaksi tai kolme kämpällä olleiden lasten äitejä, ja toiset olivat itsensä huoltajia. Kukaan ei heistä käytä huumaavia aineita, he vastaavat kysymyksiin, eikä kukaan heistä ole ennen ollut tuomittuna mistään rikoksesta. Kaksi, jotka ovat kommunistipuolueen jäseniä, tietysti kieltäytyvät pyytämästä ehdonalaisuutta, kolme heistä pyytää, mutta tuomari hylkää anomuksen perusteella, että he eivät ole sellaisia henkilöitä jotka tekisivät parannuksen saadessaan tilaisuuden siihen. Sitten hän langettaa heidän tuomionsa, ja minä näen tyytyväisyyden merkkejä niiden neljän Los Angelesin punikkijahtaajien edustajien joukossa, jotka ovat valvoneet koko oikeuskäsittelyä. Minä en näe "Better Amerika Federationin" edustajaa tässä oikeudessa. Mr. Walness on hänen nimensä, eikä kukaan, joka todisti oikeudessa kruunun puolesta, ollut tietoinen hänen osallisuudestaan ajojahtiin; vasta sitten kun puolustaja-asianajaja vastasi yleiselle syyttäjälle, lopullisesti selvisi, että mr. Waines otti siihen osaa.

(Jatk.)

Ilmotuksia eripaikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDETÄÄN arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettuna koko päivän.

TORONTO, ONT.

CARL SUNDHOLM, KELLOSEPPÄ. Lähettäkää kellonne korjattavaksi tällä osotteella: 246 Queen St. W. Puhelin Adelaide 6856. Toronto.

KOSMAS KIISKINEN, SUOMALAINEN luonnonlääkäri, 85 Huron St., Toronto, Ont., puhelin Trinity 9885J. Tunnit: 9—11 ap. ja 3—8 ip. Huom. Toimitaan medical tohtorin avustamana. (KP

FORT WILLIAM, ONT.

C. A. STENBACK, VÄLITTÄÄ OSTAJILLE ensiluokan lihaa. Palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742 S. 607 Simpson St. Fort William, Ont.

DR. J. L. STRACHAN, HAMMASLÄÄKÄRI, puhelin S. 870, Ross Block, Fort William.

TILATKAA PUKUNNE SIMPSON Tailors liikkeestä, 529 Simpson St., puhelin S. 1185. M. Maine ja S. Väyrynen.

TIMMINS, ONT.

SIMMS HOOKER & DREW, VAKUUTUKSIA ja kiinteimistöjä. Dominion Bank Building, Timmins, Ont. — Morketteja, lainoja, bondeja ja vakuutuksia. (P)

MONTREAL, QUE.

ED HELSBERG, ASIOIMISTO, 826 St. Monique St., puhelin Harbour 8586. Lakiasioita, asiakirjoja, oikeudessa tulkkina sekä muita alaani kuuluvia asioita.

ROUYN, QUE.

PARTURILIIKKEENI TAASEN entisessä paikassa, Main ja Noranda katujen kulmassa. Matti Kenni. (TP

Aaron Linder

Hyväksi tunnetun chicagolaisen maalaus-isonnusliikkeen edustajan, Canadan postiosoite on: Box 893, Port Arthur, Ont. (TP

Sudbury

TULKAA KATSOMAAN "ORPOJA"

Huomen illalla näytellään Liberty haalilla luokkanäytelmä "Orpoja". Kappale on jaettu kolmeen näytökseen ja yhteen kuvaelmaan. Näytelmä on katsomisen arvoinen, joten varatkaa lippunne ajoissa.

SURMASIVAT TOISENSA NAISEN VUOKSI

Pittsburgh, Calif. marrask. 26. — Enemcio Galvez, 25, ja Andres Lopez 24, taistelivat pistooleilla edellisen vaimon, Christina Galvezin, rakkaudesta. Miehet ampuivat kumpikin vähintäin viisi laukausta toisiinsa, ja kuolivat muutaman minuutin kuluttua. Mrs. Galvez, joka oli paikalla, pyörtyi ja on hänen tilansa arveluttava.

TIMANTTEJA VARASTETTU 23,000:N DOLLARIN ARVOSTA

Boston, marrask. 27. — Mies ja nainen olivat ostoksilla Washingtonkadun kultakaupassa myöhällä eilen illalla. Liikkeenhoitajan mentyä kassaholviin rahoja vaihtamaan, poistuivat he kaupasta vieden mukanaan $23,00:n arvosta timantteja. Varkaita ei ole vielä saatu kiinni.

VANCOUVERISSA HARVINAISEN LÄMMINTÄ

Vancouver, marrask. 26. — Täällä on ollut lämpöisin syksy, mitä Vancouverin historia tietää, mansikat kasvaa, kukat aukee ja ruusut kukoistaa. Marraskuu on muuttunut sellaiseksi kuin lokakuu ennen. Sadetta on ollut vähempi, kuin yksi tuuma jotavastoin ennen on satanut 8 ja puoli tuumaa lämpömittari on näyttänyt 50 astetta ja tavallinen lokakuun lämpö on ollut noin 53 astetta.

Vesisadetta on ollut tänä vuotena 12 1|3 tuumaa vähemmän kuin tavallista.

SÄHKÖVOIMAN PUUTE VANCOUVERISSA

Vancouver. — Yleinen pitkä kuivuus viime kesänä ja tänä syksynä on saanut aikaan vakavan tilanteen Vancouverin ja Pohjois-Lännen seuduilla sähkövoiman vähyyden tähden. Vancouverissa täytyy vähentää katuvaunujen liikkeellä pitämistä sekä katuvaloja, sillä tavoin säästäen sähkövoimaa. Sähkökomppania on pyytänyt kaikkia sähkön käyttäjiä vähentämään valoja, sähkölämmityslaitteita ja kaikkia muita, jotka kuluttavat voimaa. Tilanne käy joka päivä huonommaksi.

UUDISTAKAA TILAUKSENNE

HUOM.! ALENNUS! HUOM.!

Olemme alentaneet suksien hintoja 10 pros. Alennus on voimassa vain joulukuun ajan

Murtomaa No. 1		Kajaani No. 1		Haapavesi No. 1	
Pituus	Hinta	Pituus	Hinta	Pituus	Hinta
9 ft.	$13.50	9 ft.	$13.50	9 ft.	$13.00
8½ ft.	13.00	8½ ft.	13.00	8½ ft.	12.50
8 ft.	12.50	8 ft.	12.50	8 ft.	12.00
7½ ft.	12.00	7½ ft.	12.00	7½ ft.	11.50
7 ft.	11.50	7 ft.	11.50	7 ft.	11.00
6½ ft.	11.00			6½ ft.	10.50
6 ft.	10.50			6 ft.	10.00

Laji No. 2 sukset, muuten sama malli ja pituus kuin No. 1, on $1.00 halvempi.

LASTEN SUKSIA

6 jalan $4.50 — 5 jalan $4.00 — 4 jalan $3.50

SUKSISAUVOJA (Ei alennusta)

5—5½ jalan pituisia $2.75 pari — 4½ jalan pituisia $2.50 pari
Myöskin mäystimiä 25c pari, sekä kumisia jalan sijoja 50c pari kiinnitettynä tai ilman. — Suksirasvaa saatavana 25c pala.

NORTHERN SKI FACTORY
BOX 1876 SUDBURY, ONT.
Veljekset Pajala

J. A. Hytin Kaupasta
407-409 Dundas Street West Toronto, Ont.
Puhelin Trinity 8016—3686

On saatavana suomalaisia lettupannuja, sopivia joululahjoiksi, hinta, kappale $1.25
Myöskin norjalaista kuivaa lipeäkalaa, hinta, pauna .... .25
Ulos kaupungista tilaukset lipeäkalalle tulee olla 5 lb tai yli.

MYYTÄVÄNÄ

Hyvä kolmen huoneen kalusto. Huoneusto, viisi huonetta, vuokrattavana samassa paikassa.

PAUL SMITH,
323 Antwerp Ave.,
Sudbury, Ont.

KYYNY KELLO JA KULTA SEPPÄ
115 Robertson Street, Fort William

A. NIEMI,
Tähtikaupan yläkerrassa
Tel. 499. — Box 2034. — Sudbury.
Valokuvaustyötä kaikesta lajista, suurennuksia ja raamia.

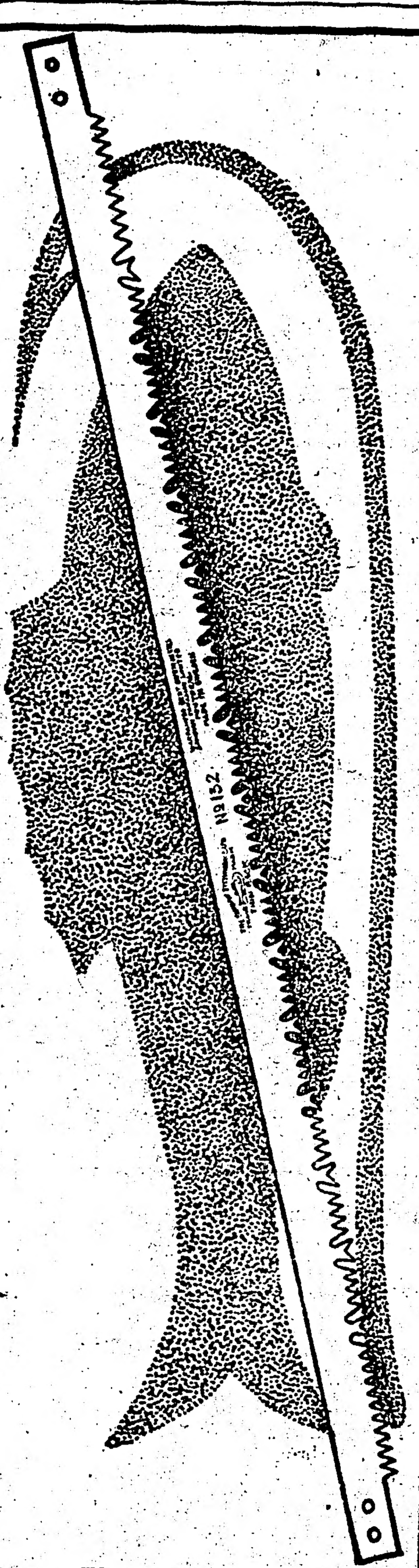

VAATIKAA alkuperäisiä Sandvik SAHOJA

Terä No. 132x1 3-8x48 on sopivin talvikatkasua varten. Olemme juuri saaneet meidän Ruotsin tehtaasta suuren lähetyksen näitä sahoja ollen niissä uudet leveät puruhampaat sekä erikoisen ohut selkä. Näitä sahoja on nyt myytävänä kaikissa johtavissa rautakaupoissa. Myöskin suosittelemme meidän Ruotsalaisia viiloja sekä sahatyökaluja.

SANDVIK CANADIAN LIMITED
410 St. Nicholas St., Montreal, P. Q.

THE CANADIAN DEPARTMENT STORES LIMITED
Durham Street Sudbury, Ont.

Saapuu lauantaina

Joulupukki saapuu lauantaina "Lelumaakotiinsa" lahjan kanssa jokaiselle pojalle ja tytölle

TÄMÄ SUURI PÄIVÄ on saapumaisillaan. Joulupukki saapuu lauantaina. Hän saapuu C. P. R:n asemalle kello 11 ap. ja toivoo, että olemme kaikki ottamassa häntä vastaan. Toivottavasti me kaikki menemme? Luonnollisesti me olemme siellä. Mennään ja annetaan hänelle iloinen vastaanotto. Eläköön Joulupukki!

Joulupukin saavuttua on hän tavattavissa lelukodissa kello yhteen asti, sekä kello kolmesta viiteen. Käykää juttelemassa iloisen ukon kanssa.

Lelumaa avataan lauantaina kl. 9 ap.

Ostakaa Maple Leaf merkillä varustettuja leluja, joita on myytävänä lauantai-aamulla kello 9:stä alkaen.

SAAPUKAA AIKASIN

Kokoelma Leluja, Kaikki Erikoista Laatua ja Arvoa

Teille on edullisinta ostaa joululahjanne ensi lauantaina. Vertailkaa näitä alempana lueteltuja leikkikaluja ja olkaa paikalla ajoissa.

38 tuuman ohjattava kelkka, valmistettu kovasta puusta, luonnollisen värinen, varnissattu lakka $1.29

Kovan puun nelirattaiset kärryt, kumilla varustetut "limppu" pyörät, laatikkomalli, koko 29x13 tuumaa $3.39

"Tumppaus" kärryt, valmistettu paksusta teräslevystä, kumilla varustetut "limppu" pyörät, punainen emaalimaali, hinta $1.95

Kyökkikalusto: jauhoseula, munavispilä, taikinavati, kaulinpuu, leipomapöytä, lusikka, kakkupannu ja "pie" nostaja 95c

Kolmen moottorin lentokone. Valmistettu paksusta teräslevystä, 23 tumaa pitkä. Siivet 22 tuumaa $1.29

"Mama" nukke, 26 tuumaa pitkä. Täysin puettu, kengät ja sukat myös. Luonnollisesta hiuksista perukki $1.69

26 tuuman itkevä nukke, pumpulinen puku. Hinta 89c

Nuken ruokokehys kärryt. 9 tuuman kumilla varustetut pyörät. Erikoishinta $3.95

Tulkaa katsomaan meidän suurta leluvalikoimaa

Canadian Department-Stores Limited
Durham Street, Sudbury, Ont.

South Porcupinen Oman Liikehuoneen

AVAJAISJUHLAT

— pidetään —

Sunnuntaina Jouluk. 1 pnä Suomalaisella Haalilla South Porcupinessa, alkaen kello 7.30 illalla

Näissä juhlissa selostetaan myös miksi osuusliike siirtyy käteispohjalle.

KAIKKI TERVETULLEITA! VAPAA SISÄÄNPÄÄSY

(OSUUSKAUPPA)

WORKERS' CO-OPERATIVE OF NEW ONTARIO LTD.

SOUTH PORCUPINE TIMMINS KIRKLAND LAKE

MATKAILIJAKOTI

Siistejä huoneita saatavana.
EMIL JOHNSON
78 Edmond Lane
SUDBURY, ONTARIO
Lähellä C. N. R. asemaa
Telefooni 532

F. A. RICARD
Tukku- ja Vähittäiskauppa
RAUTATAVARAKAUPPA
Elm Street Sudbury, Ont.

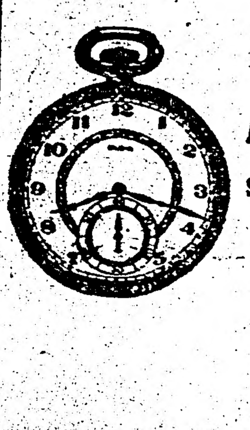

KELLOSEPPÄ
A. Heiskanen
SUDBURY, ONT
—Box 1873—
9 Durham St.

JOULUKSI

AJATELKAA äitiänne sekä siskoanne, Omaisianne jota rakastatte.
Heille lähettäkää joululahjaksi Leninkikangas joko silkistä tai satiinista.

Erikoishintoja kaikissa kankaissa

SCHWARTZ'S
46 DURHAM ST. SUDBURY, ONT.
Ensiluokan silkki- ja villakankaita

AINOA SUOMALAINEN
RUOKATAVARAKAUPPA
MONTREALISSA
Välittää kuluttajilleen ensiluokan tavaraa kohtuhinnoilla.
Puhelin Wilbank 7477 — 1414 Notre Dame St. W., Montreal, Que.
J. J. JARVIS, Omistaja (P)